

Št. 099

**AVGUST
2014**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Tomaž Golob, Tomislav Gruden - GTS, Gregor B. Hann,

Jakob Harisch, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Žiga Novak

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez - posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer,

Damjan Majkić, Lea Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

DAN, KI NE BO D

foto: osebni arhiv

Četrtek je, v nedeljo so volitve. Ko boste brali naš uvodnik, bodo te že za nami. Koliko vas je bilo na današnji dan prepričanih v svojo izbiro, ste sploh vedeli, koga boste volili? Koliko vas bo zadovoljnih z rezultatom? No, sam še vedno ne vem, komu bom namenil glas. Sicer bi v uvodniku raje razpletal o dopustu, poletnih romancah in toplih krajih, vendar mi upanje na tako imenovane spremembe tega ne dovoljuje. Pravijo, da upanje umira zadnje. Tudi sam sem bil v to vedno prepričan, vendar postajam iz dneva v dan večji skeptik. Upanje za koga? Morda lahko osnovnošolčki upajo, da se bodo zbudili v lepši jutri. Med hitenjem po opravkih zremo v obraze, ki sem nam smehljajo z reklamnih panojev in nam obljubljajo rešitve vseh perečih problemov in *šnel* blagostanje. Ker jim baje 90 % volilnega telesa ne zaupa več, me bega naslednje vprašanje: Zakaj se vrtime v krogu? Slovenski pregovor pravi, ceni steblo po plodu in ne po listu. Ker naše drevo ne daje plodov, listja pa je na pretek, ne morem doumeti, zakaj še vedno podpiramo obstoječo politično elito. Ekonomija grabeža je presegla vse meje, deluje po sistemu takoj in zdaj. Bolj kot je kislo jabolko, bolj nas prepričujejo, da je sladko. In mi jim še vedno verjamemo in jih kupujemo. Brezposelnost, privatizacija, ukinjanje javnega šolstva in zdravstva, večanje razrednih razlik ... Kdaj bo mera polna? Individualizem je v naši družbi vse bolj prisoten, torej bi moral kapitalizem obroditi sadove. Eden zadnjih primerkov neke izumrle vrste v naši družbi je kanček kolektivizma, ki med tranzicijskim obdobjem ni izumrl in ga skušamo asimilirati v funkcionalno obliko demokratičnega sistema, kar sploh ni slaba zamisel. Zakaj se ne bi spet poslužili sistema kolektivne kontrole? Ožemanje državne blagajne bi zagotovo precej upadlo. A o tem kdaj drugič. Omenil bi še prisego, ki jo funkcionarji zdrdajo, preden nastopijo položaj: »Prisegam, da bom spoštoval(a) ustavni red, da bom ravnal(a) po svoji vesti in z vsemi svojimi močmi deloval(a) za blaginjo Republike Slovenije.« Če oseba nima vesti in deluje z vsemi svojimi močmi, ki (očitno) niso prav mogočne, je torej ne moremo kriviti za nastali položaj. Krivimo lahko sebe, saj ji omogočamo analni konformizem. PROFESIONALNO ZAVAJANJE LJUDSTVA JE NESPORNO IN UZAKONJENO.

Spoštovanje ustavnega reda pa je druga pesem. Ja, v nedeljo so volitve. Sam bom šel, mnogi ne. Razlogi za in proti so različni. Neoddan glas je vsekakor glas zmagovalcu volitev, lahko pa je tudi glas proti obstoječi družbeni ureditvi, katere ne podpiramo. Po tej logiki na volitve ne bi šli, ker nočemo podpirati obstoječega sistema. Nekateri bi celo rekli, da je volilna apatija neke vrste aktivizem. Volilni sistem je pač treba izboljšati, kar se na omenjeni način ne more zgoditi. V določenih primerih podpiram anarhizem, v tem pač ne. Pravičnejša družbena ureditev ne bo prišla sama od sebe, torej je mnogim volilna apatija voda na mlin ... Četrtek je. V nedeljo so volitve. Volil bom. In ko izide avgustovska številka, se bom morda pogovorno potolažil: človek se uči, dokler živi, in vseeno umre neumen. Kaj pa vi?

Jean Nikolić

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 MOŽGANI
- 6 IN MEMORIAM - MARJAN HORVAT
- 8 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 KDO JE TISTI ZUNAJ? DOM JE TAM, KJER TVOJE
SRCE ...
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 ŠPORTNI KRALJI ULICE
- 16 ZGODBE O KOLESIH
- 17 SOL IN KOPER
- 18 NOVODOBNI BREZDOMCI
- 19 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 20 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 PROJEKT BANGLADEŠ
- 26 PODPIRAM
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO
- 31 KRALJICA IN KRALJICA

To sem jaz:

CIRIL OMAN

foto: osebni arhiv

Rodil sem se 24. 9. 1948 v Ljubljani. V življenju mi ni bilo postlano z rožicami. Živel sem v družini, kjer se je dogajalo nasilje, oče je pretepal mojo mamo in nad mano izvajal psihično nasilje. Tudi brata je imel raje kot mene, žal je brat že pokojen. Odraščal sem v Ljubljani, kjer živim še danes. Hodil sem na gimnazijo Poljane. Nato sem odslužil vojaški rok na Kosovu. Poročil sem se s Silvo in se kmalu tudi sporazumno ločil, ona je sedaj ponovno poročena in ima posvojeno hčerko. Večkrat pred novim letom sva se še dobila na kakšni kavi. Sedaj se ne videvava več, ker se je izselila iz Ljubljane. Iz drugega zakona imam hčerko Sanjo, ki je poročena na Dolenjskem, in dve prekrasni vnučki, ki mi polepšata dan, vsakič ko ju vidim. Prejemam zelo nizko pokojnino, saj mi dela vojaščine ne priznajo v delovno dobo. Ker s temi dohodki komaj preživim, sem se moral nekako znajti in tako začel prodajati Kralje ulice. Denar, ki ga zaslužim, vedno porabim v dobre namene.

**ŽIVEL SEM V DRUŽINI, KJER SE JE DOGAJALO NASILJE,
OČE JE PRETEPAL MOJO MAMO IN NAD MANO IZVAJAL
PSIHIČNO NASILJE.**

Lea Artist Mihalič

Pa pridem pa grem
pa spet pridem pa spet grem
pa še enkrat pridem
pa še enkrat grem
pa iščem pa najdem,
lohk pa tud ne iščem
pa vseeno najdem
pa čakam pa dobim
pa ne čakam pa spet dobim
pa sem klošar pa imam vse
pa sem šminka pa nimam nič
pa sem bil mlad pa sem bil žalosten,
zdaj pa sem star pa sem vesel.
Žicat me je sram, krasti ne znam,
pa sem vseeno vesel,
ker sem okrogel in debel.

Kavica

ANGELSKO OZNANILO

ANGEL VESEL IZ NEBES MI SINOČI
VSTOPI SKOZ OKNO V PODOBI SIJOČI,
Z DESNICO NAPRAVI ZNAMENJE KRIŽA,
PA SE MI, K SPEČEMU, TIHO Približa.

DO MOJIH UŠES SE SKLONI IN REČE:
»VSTANI, OZNANJAJ, MATEJ, KAR TI REČEM.
RADUJTE SE, VAS, KI BEDA VAS BIJE,
KMALU ODREŠI BOG RECESIJE.

VAM PA, KI SLUŽITE MASTNE DENARJE
S TUJO NESREČO, VSEM VAM, MILIJONARJEM,
GOSPOD MOJ ŽE V PEKLU PRIPRAVLJA PEČI —
TAM VEČNI BO JOK IN ŠKRIPANJE Z ZOBMI!«

MATEJ KREVS

SAMOTNA BREZA

SAMOTNA BREZA VEJE STEGUJE,
LJUDI POGLEDOV ŽELJNA NI,
ŽALOSTNO OKROG SE RAZGLEDUJE,
ŠE PESEM PTIČEV MAR JI NI.

SEKIRO Z VRHA POGLEDUJE,
ZADNJA URA BIJE JI,
PESEM BREZ NAOKROG SE ČUJE,
KO JE JELA PADATI.

SAMOTNA BREZA PADLA JE,
NIHČE JI KLICAL NI SVETNIKA,
NA TRAVI OBLEŽALA JE,
IZGINILA JE NJENA LIKA.

DANIEL TRONTELJ

Gledam oblake,
kako se množijo
in mi korake upočasnijo,
le kaj pomenijo?

Se bliža nevihta,
bo deževalo,
zakaj je toliko
oblakov nastalo?

Bo veter zapihal?
Se bo zjasnilo?
Bo nebo sonce
skozi spustilo?

Neda Tuma

MOŽGANI - ZGODBA OD ZNOTRAJ, GR (MAJ-AVGUST 2014)

Možgani so precej hecna reč, česar nikakor ne mislim podcenjevalno. Recimo, da kljub vsem napredku in znanju človeštva, vezanem na njihovo strukturo in funkcioniranje, še vedno ostajajo »samosvoji« in na določenih nivojih povsem neobvladljivi. Kaj mislim s tem? Upoštevač zelo precizno znanje, ki ga imamo o tem, kateri deli možganov so odgovorni za katera področja, in kako v osnovi delujejo, še dandanes ne moremo zares (učinkovito) nadomestiti njihovega delovanja, popraviti nepopravljivih delov ali morda spremeniti utečenih poti, ki potekajo znotraj. Človeški možgani so tekom evolucije dosegli velik napredek; razstava nam za primerjavo denimo ponuja pregled nad sposobnostjo ali učinkovitostjo živalskih vrst naproti človeku. Človeški možgani v sodelovanju z nevrološkim sistemom v vsakem posamezniku ustvarijo unikatni in neponovljiv vzorec, kar je povsem logično. Naše izkušnje so različne in pospremljane z različnimi odzivi okolja, ki prav tako vplivajo na delovanje. S pomočjo kemičnih reakcij in dodatnih izkušenj, ki jih pridobivamo preko slušnih, vidnih in ostalih impulzov, se ustvari miselni spomin, torej specifične povezave med nevroni, nekakšne utirjene poti v možganih.

foto: arhiv KU

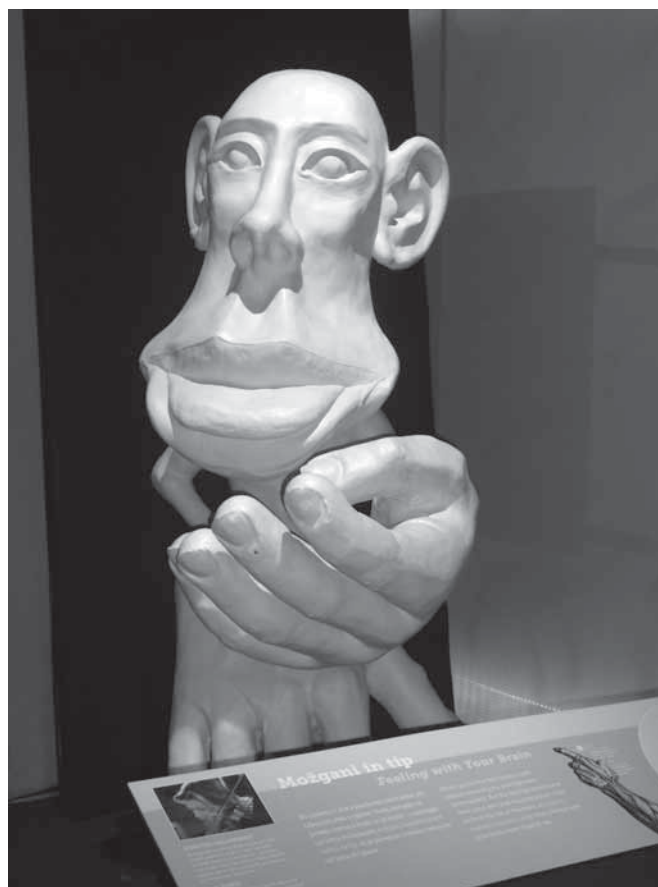

foto: MG

To je tudi razlog, da tako pogosto odreagiramo na znan, avtomatiziran način. Ravno zato se človeško vedenje tako težko spreminja. Razstava nam na precej poljuden in plastičen način razloži, kako pride do pomnjenja, spomina, emocionalnih reakcij ipd. V svojem bistvu je zato primerna tako za otroke kot odrasle, pri čemer kakršno koli predznanje ni nujno. Pri tem si pomaga z različnimi interaktivnimi igrami, ena izmed nalog, ki sem se je navdušeno lotila, je bila narisati trikotnik s pomočjo zrcalne slike. Sliši se enostavno, ampak, ko poskusiš gredo roke kar po svoje. Za vajo si je bilo potrebno zapomniti tudi sklop raznovrstnih informacij (imena, števila...). Kako to ponavadi storimo? Pretežno s pomočjo raznovrstnih asociacij, ki so spet lastne vsakemu posamezniku in njegovim izkušnjam. Malo pred izhodom je na voljo najzanimivejši del; prikaz napredka tehnologije, ki v določeni meri že nadomešča človeške možgane in nekatere njihove funkcije. Umetna inteligenca, naj se je bojimo?

Vsekakor vredno ogleda, zato vabljeni, posamič ali z družinami.

MG

PLASTENKE TEKOČIN, KI SE ZLIVAJO V VENE

10. 5. 2014

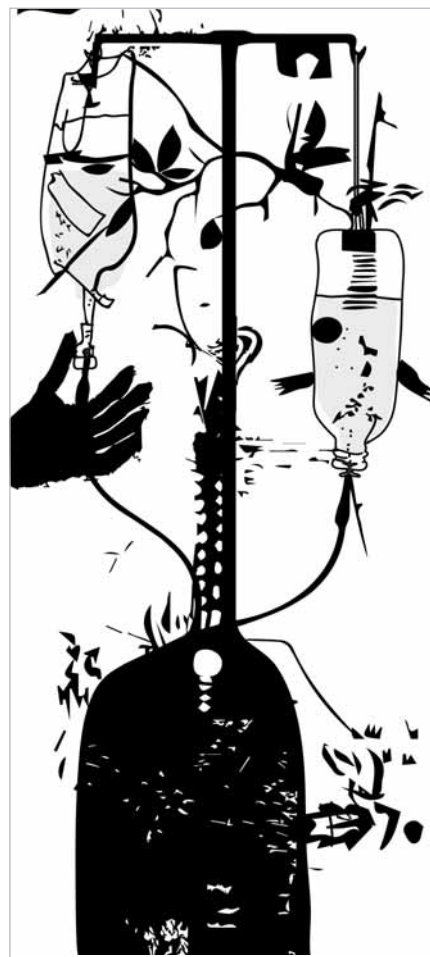
Začne se kemoterapija. Na obisku sem pogosto. Šaha ne igrava. Sestre so hitre, pridne, molčeče, stalno menjajo velike plastenke tekočin, ki se zlivajo v vene, dajejo injekcije, inhalacije, merijo pritisk, temperaturo, pulz. Infuzije trajajo po več ur dnevno, včasih do polnoči in še čez. M. je utrujen, vsak dan bolj. Vse kaže, da ga vsak dan bolj boli. Pravi, da je zadnjih nekaj noči presedel na stolu, ker ga ležanje preveč boli. Zdaj je on eden tistih, ki jih NE videm na praznih hodnikih bolnice, in razumem zakaj. Ker je preveč šibek. Potem pridejo še pljučnica, vročina, zatekanje nog, srčna kriza.

Pogovarjava se vedno manj. Imam občutek, da ga tudi moji obiski utrujajo. Da ima energije dovolj skorajda samo za dihanje. Pa vendar je do še pred nekaj časa nazaj skoraj vsakič vprašal po knjižnici, kjer sva začela s šahom. Pozanima se, če ga pogrešajo, kdo jim zdaj nosi drobiž, kdo bo opravil njegove dobave. Nagovarja me, naj hodim tja namesto njega oziroma v njegovem imenu in opravi vso to delo, ki ga je prej veliko let redno opravljal on. Kaj je z lepo in skrivnostno gospo z vozičkom, ki je vedno prišla mimo in molče vzela brezplačnik, ki ga je M. hranil zanj, raje ne pomislim. A ob misli, da bi šel v knjižnico, tam pa ne bi bilo M., me stisne v trebuhu. Povem mu, da tja še nisem šel, odkar je v bolnici, in da si težko predstavljam, da bi še kdaj šel tja brez

njega. Ob tem se mu ustnice neodločno premikajo, kot da ne ve, ali naj bi mu bilo to všeč ali pa naj bo jezen name, ker nočem tja. V nekem dobrem trenutku pove, da komaj čaka, da pride ven pa bova šla spet na bazen, da »bova tam kako damo ...«, in se zasmije. Ne vem dobro, kaj misli, pa mu pomagam s krettnjo, češ da jo bova ... On pa reče: »Ne, ne, samo ...« Spet ne razumem, pa predlagam: »Samo gledala?« On pa: »Ne, ne, na kakšno kavo ...« Takšne fantazije imava. V drugem trenutku pove, da si želi samo tega, da ga tri dni ne bi čisto nič bolelo, potem pa naj kar pride konec. Na obiske prihajam tudi ob čudnih urah, ko vrata oddelka niso odprta. Zato čakam, da gre kaka sestra ven, jaz pa skozi zapirajočo se vrata hitro smuknem noter. Seveda me vedno, prej ali slej, katera vidi, a nikoli nobena nič ne reče, zdi se mi, da me niti ne pogledajo, ko hitijo po svojih opravih. Kot da hodimo po različnih ravneh stvarnosti. Ta bolnica praznih hodnikov ...

21. 5. 2014

Marijana ni več. Umrl je včeraj ponoči, najverjetneje brez bolečin. Njegovo zadnje prebivališče, soba številka 12 na oddelku D1, ki je bila nekoliko odmaknjena od običajnega vrveža drugih sob na oddelku, je bila že par dni pred tem precej mirna. Zdravljenje se je končalo in Marijan je v spominih potoval in obiskoval različne

Tjaša Žurga Žabkar

pokrajine svojega življenja. Njegov odhod sproža spominjanja, a hkrati tudi omogoča pozabo, ki bo čez nekaj časa zakrila praznino, ki je ostala za njim.

B.

IN MEMORIAM - MARIJAN HORVAT

Marijana Horvata sem prvič srečal v Knjižnici Otona Župančiča pred nekaj leti, ko mi je ponudil časopis Kralji ulice. Časopisa do takrat še nisem poznal, čeprav sem že slišal zanj, saj sem občasno srečal poulične prodajalce časopisa. Kupil sem ga in ga doma prelistal, določene članke pa prebral. Z nakupom časopisa sem vstopil v neki drug svet, za katerega sem že slišal, a ga do takrat nisem prida poznal.

Z Marijanom sva postala znanca, saj je v knjižnico redno prihajal, še zlasti pa je bil točen, ko je izšla nova številka. Knjižnica in predverje knjižnice, pasaža med nekdanjo Kavarno Evropa in knjižnico, je bilo njegovo delovišče. Kar precej mojih sodelavcev, pa tudi jaz, smo bili stalni kupci Kraljev ulice. Marijan je imel v knjižnici ključ in svojo garderobno omarico, kamor je lahko spravil svoje stvari, da ga preveč prtljage ni oviralo pri delu. V nekem smislu je na ta način postal sodelavec knjižnice, saj je kolegice na evidenci obiska in izposoje redno zalagal s prepotrebim drobižem, kadar jim je tega zmanjkalo. Pomagal je rešiti marsikatero »drobižno« zagato, zato ga sodelavke na evidenci obiska in

izposoje tudi s tega vidika zelo pogrešajo. Zaposleni smo ga prijazno sprejemali in ga imeli za svojega, kar je tudi sam čutil, zato je v knjižnico zelo rad prihajal in se v njej tudi dobro počutil. V nekem smislu je bila njegov drugi dom. Marsikatero številko Kraljev je prodal prav tu, knjižnico vsak dan obišče veliko število uporabnikov, statistično gledano 1.000 - 2.000. Tekom let sva z Marijanom navezala pristne, lahko bi rekel skoraj prijateljske stike. Ko je izšla nova številka Kraljev, mi je to prinesel naravnost v pisarno, ker je vedel, da sem redni odjemalec. Za ta način sva se dogovorila, da se ne bi po nepotrebnem iskala po knjižnici. Marijanu je prišlo na uho, da se ukvarjam s šahom, da poučujem mlade šah in da sem avtor treh šahovskih učbenikov. Rekel mi je, da ga šah zanima, in me vprašal, kako bi izboljšal svoje znanje šaha. Na to temo sva imela veliko pogovorov, določil sem kakšno šahovsko znanje ima, in mu na osnovi tega predlagal primerno literaturo za preučevanje šaha, s katero smo pri nas dobro založeni. Dajal sem mu tudi napotke, kako naj bere oz. preučuje šahovsko literaturo. Večkrat je omenil, da šah sploh ni enostavna igra, s

čimer se seveda strinjam. Zato sem ga spodbujal in hrabil, naj vztraja pri preučevanju šaha, zlasti če hoče napredovati, in mu hkrati dopovedoval, da ni možno napredovati čez noč, temveč da gre za daljši proces. Omenil mi je, da večkrat šahira s prijateljem in da traja kar precej časa, preden lahko tisto, česar se je naučil, uporabi v partiji. Zadnja številka Kraljev, ki sem jo od njega kupil, je bila letošnja aprilka. Takrat mi je rekel, da mora še malo na zdravljenje, da se do konca pozdravi. Ko je za sabo zaprl vrata, se mi je v glavi utrnila nenavadna, zlovešča slutnja, da sva se mogoče zadnjič videla. Odgnal sem jo, saj sem po naravi optimist in že zato nisem hotel verjeti. Čez slab mesec dni pa sem prejel obvestilo, da je Marijan umrl, da ga je premagala zahrbtna in dolgotrajna bolezen. Ko si ga priključim v spomin, se zavem, da je zame pomenil pogumnega človeka, ki mu v življenju nikoli ni bilo z rožicami postlano, a je kljub temu hrabro koračil skozi življenje. Nikoli nisem slišal, da bi se nad čim pritoževal ali jadikoval nad tem, kako nenaklonjena mu je usoda. Pogumno je sprejemal, kar mu je prineslo življenje, in vse prenašal z dokajšnjo mero optimizma. Ob vseh udarcih usode je vedno ohranil svoj prijazen nasmeh. Menim, da se lahko od Marijana marsikaj naučimo, zlasti pa naj se zavemo njegove pokončnosti in poguma v boju z neprizanesljivo usodo. Marijan, vedi, da te v knjižnici pogrešamo in da te bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Anton Praznik, vodja KOŽ

Še pred dvema mesecema sva pila kavico v društvu ter se rokovala, spominjala sva se začetkov delovanja našega društva ter tudi najinega dolgoletnega prijatelja Tonija Meška, ki je preminil pred letom in pol! Sprašujem se, kakšna usoda pobira najboljše, zlasti take, ki opravijo veliko dobrih del, docela prostovoljno, pa tudi z vehementnim entuziazmom. Marijana Horvata se spominjam tudi zato, ker je na Viču pomagal izdelovati fotografije za osebne izkaznice. Bil je navdušen zbiratelj, saj je prodajal in zbiral stare razglednice ter znamke, star denar in kovance. Bil je izredno prijazen do ljudi in ravno zato odličen prodajalec našega časopisa, obenem pa eden pomembnejših »motorjev« dogodka, ki naj bi se zgodil ob stoti številki časopisa Kralji ulice. Pošalila sva se, da bova, če dočakava stoto izdajo časopisa, morda dočakala tudi stoto obletnico svojega rojstva! Žal Marijana Horvata, kot mnogih zanesenjakov iz časa ustanavljanja društva ter časopisa, ni več med nami!

DRAGI MARIJAN HORVAT, OSTAL BOŠ MED NAMI V VEČNEM SPOMINU!

Gregor B. Hann

Srčno dober človek in zvest prijatelj

Marijan Horvat je bil svetla lučka slehernega jutra v dnevnem centru (bodisi prijetnega bodisi zamorjenega) in ko so se vrata na stečaj odprla in so se nestrpne horde čakajočih zakadile v prostor, je venomer pozorno počakal ob strani. Naposled se je od nekje vzel neopazno in skromno – kot kak dobrohotni duh. Vsem dežurcem po vrsti – pri tem ni bilo izjeme – je v roke stisnil prgišče bombonov in nam s to drobno gesto posladkal naporen vsakdan (recimo da na simbolični ravni pa tudi zares), potem pa nam zabičal, naj za vraga ne delamo preveč! »Nase je

Arhiv foto Tivoli

treba pazit, kdo drug pa bo!» mi je dostikrat pritajeno namignil. Kot tudi, da bi bilo priporočljivo odvreči (vsaj kako nepokajeno) cigareto. Zagotovo je najbolje vedel. Kak mesec pred smrtjo mi je odstopil svojo veličastno zbirko znamk, delila sva pač zbirateljsko strast.

Po več različnih (morečih in napornih) zdravljenjih ni nikoli v resnici obupal (vsaj ne navzven). Boril se je, kot je najbolje znal – pogumno in do zadnjega. Brez njega je pri nas zazijala praznina, ki je ne bo več moč napolniti. M., srčno upam, da v neki drugi dimenziji, kjer koli že, lahko zaslišiš ali vsaj začutiš zvok tebi ljubih dalmatinskih ...

MG

Sobota je. Že sem opravil svoje jutranje molitve in pojedel zajtrk. Ura je 8.50 in zazvoni telefon. »Halo« ... na drugi strani recepcija. »Marijan je prišel. A prideš dol?« Pridrvm iz sobe do recepcije in vprašam Marijana: »Si že prižgal svečke pri sv. Antonu?« Brž prikima in že mi v roke porine dva bonbona, po torbi pa vztrajno išče novo številko Kraljev. Nato odhitiva v bližnji poceni kafič na dobro kavo. Najin običaj je pomemben. Klepetava in rešujeva svet z najino globoko debato. Nujno si morava povedati, kaj se je zgodilo v prejšnjem tednu. Na ta način se je odvijalo vsak teden. Veliko dogodkov in lepih sobot, ki me bodo spominjale na vedno dobrovoljnega Marijana. Vedno me bo Marijan spominjal na svetega Frančiška, saj je s svojo iznajdljivostjo znal preživeti z nasmehom in v zadovoljstvu z malim. Znal je deliti to, kar je imel. Hvala ti, Marijan, za vse. Mir in vse dobro.

Br. Dominik

BELA KRALJICA

08
KRALJI
ULICE

Nekega lanskega dne, ravno smo zaklepali, po končanem delu je bilo, je prisopihala punca, ki jo poznam. Na njenem obrazu se je izrisala panika, med tem ko je poskušala mirno povedati, kaj jo muči. »Prosim, gre lahko kdo z menoj, brat mi umira?« Moram reči, da sem se za trenutek zamislil in brezuspešno iskal zadovoljiv odgovor ali izgovor. Vendar je, revice, nisem mogel pustiti same. Čeprav sem v življenju videl dovolj smrti, da jim ne maram hoditi blizu, sem hitro stopil za njo. Med mešanico hoje in teka na poti do njegovega stanovanja, nedaleč stran, mi je razložila, kaj me čaka za drugimi vrati. Teh me je bilo groza odpreti. Sicer sem vedel, da bela kraljica gotovo poplesuje od sreče, toda več kot pripravljen sem ji bil plen iztrgati iz rok in ga položiti v roke njenemu stricu spancu. Vstopila sva v stanovanje in se odpravila naravnost v sobo, kjer je negibno ležal njen brat. Bil je bledomodre barve, že malce hladen na dotik, vendar ne mrzel. Dolgi lasje so počivali na rami, kot bi spali. Ko sem mu pogledal v oči ter potipal njegov pulz, so se mi pred očmi izrisale podobe iz preteklosti, ki so že odšle po podobno znani poti. Odšle na enak način, brez zadnjega pozdrava, brez iskre v očeh. Vedel sem, da sva prepozna, a sem vseeno poskusil z oživiljanjem. Nikoli več ne bo, kot je bilo takrat, ko je rasla zelena trava in pšenica v stročju, bob v klasju. Nikoli več ne bo smeha in majhnih pozornosti med bratom in sestro. Nikoli. Namesto tega bo naslednje dni veliko

Tjaša Žurga Zabkar

bridkega joka in prebujanja v žalosti in skrbah. Če bi iz njenih oči padali dragulji, bi že pred jutranjo kavo obogatela. Njen brat še vedno leži negiben, precej bolj se mi zdi siv kot moder. Morda se mi tako samo zdi, moja domišljija je namreč bujna. Moral sem jo spet videti. Bela kraljica žari od sreče, medtem ko ga drži za roko. Res, že večkrat sem jo videl. Vsa ta leta nam sledi. S svojo koščeno roko bdi nad nami in na koncu ji nihče ne uide. Moški pred mano je iz generacije devetdesetih, ki so se ji po padcu železne zavese odprla vsa vrata v svet. V tega smo prej vstopali skozi zadnji vhod. Vse ključavnice so strohnele, odpadle so železne rešetke z oken. Bili smo podobno izgubljeni, kot je nepripravljen človek na razgovoru za delo. Skratka, svet nam je legel pred noge in nas nategoval. *Sex&Drugs&Rock'n'Roll* niso samo besede.

Tak način življenja umori marsikaterega bojevnika. In zdaj pred nama leži še eden takih. Ravno včeraj je umrla punca, ki sem jo poznal. Nisva prijateljela, vendar sem vedel zanjo in zato me je ob novici stisnilo pri srcu. Droga ubija. Nesreča, samomor, ni važno. Droga ubija. Boter strah se je preselil v tople kraje in bela kraljica se lahko prikrade v naša življenja neopazno, brez glasu. »Pokličite reševalce«, ji rečem. Nič ne moreva storiti. Obupana in objokana, me za trenutek pogleda. Potem zavlada tišina. Zave se, kaj se je zgodilo. Nikoli več ne bo smeha in majhnih pozornosti med bratom in sestro. Nikoli. Prihodnje dni bo veliko bridkega jokanja ... Zaslišim zavijanje sirene, pozdraviva se, preden smuknem iz stanovanja in se izmuznem v življenje.

ZGODBA O ..., 14. DEL

Z datumom 24. 2. 1982 se tudi uradno ustanovi Skupnost Srečanje kot svobodna družba za pomoč narkomanom, alkoholikom, ostarelim, tistim z osebnimi problemi in vsem marginalcem, zapuščenim in pomoči potrebnim. Marsikdo bi ob tem pomislil, da je don Pierino megalomanski, slavohlepen in podobno. To ne drži. Prej bi rekel, da je njegovo srce tako veliko, da je za večino nedosegljiv ideal. On je skratka že takrat čutil, da ljudje potrebujejo pomoč, in če se je po Italiji odprla priložnost z vse več centri, zakaj ne bi tega izkoristil in dal možnost čim širši populaciji tistih, ki so izven blagostanja normalnega življenja? Pa ne le to! Želel je, da bi vsi dojeli, kako lahko z bore malim pa vendar nedopovedljivo velikim pomagajo tistim, ki nimajo nič – kar ne velja le za narkomane. Vemo, da so človeška pota čudna; vedno obstajajo taki, ki se mu še niso naveličali metati polen

pod noge in mu celo groziti (a o tem več naslednjič). Župnik narkomanov se vseeno ni dal. S svoje poti ni stopil preprosto zato, ker je že pred leti trdno odločen zakorakal po njej. Naprej! Kdove kolikokrat mu je to odzvanjalo v glavi?! Pot nazaj ne obstaja. Tako je po svoji stezi nepreklicno moral plezati navkreber, gristi v strmino. Vedno več jih je čakalo v vrsti za vstop v komuno in zavest o tem mu je napolnjevala srce. Da se razumemo – bolelo ga je, da so v breznu tako številni, po drugi strani pa ga je veselilo, da lahko tolikim pomaga. Neko malenkost je vsekakor treba izpostaviti: don Pierino ni imel zaposlenih nikakršnih profijev, ki bi mu pomagali. Vsi sodelavci njegovega Koloseja so bili bivši odvsniki, ki so zaključili terapevtski program komune.

Taubi

TATU ZGODBA

foto: Žigažaga

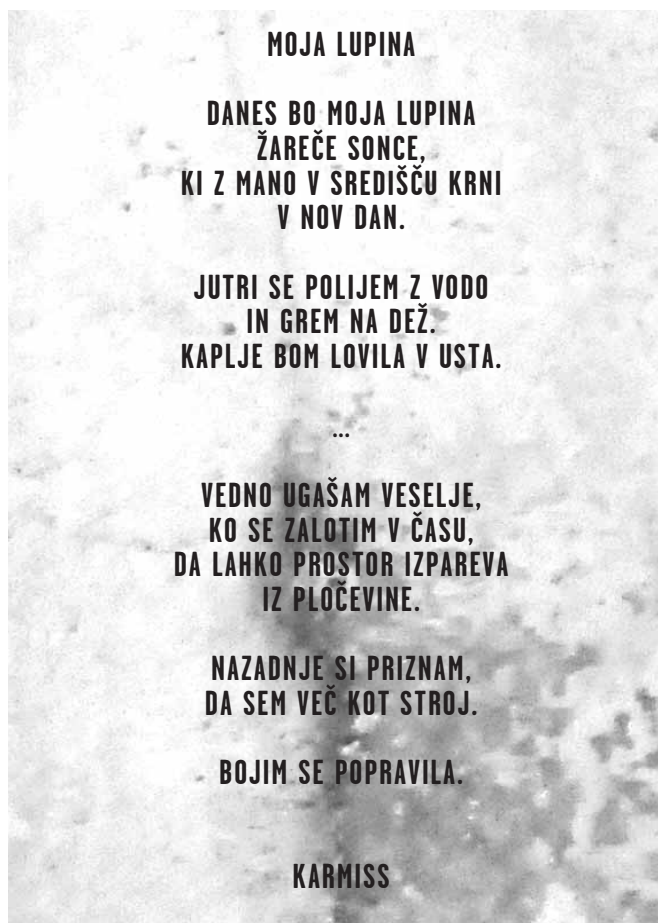
Ž: »Zakaj neskončnost?«

R: »Ne vem, dolga zgodba.«

Ž: »Si morda gledala Highlanderja, ki je bil nesmrten, in si si potem dala narediti ta tatu?«

R: »Ha ha ... Pred 9 leti, ko je nastal, je bil ravno pravi trenutek. Verjamem v njegovo sporočilnost. Veliko stvari je brez konca, vse se nadaljuje in nadaljuje in traja v nedogled, podobno kot neskončnost sama.«

Žigažaga

09
KRALJI
ULICE

»Z GLAVO V ZID« - GRAFITARJI

Nekaj časa sem se ukvarjal z idejo, da bi intervjuval ulične umetnike, ki s spreji v rokah in s črto na črto krasijo ljubljanske ulice. Grafitarska kultura. Pred poletjem sem srečal turista iz San Francisca, ki je bil navdušen nad pografitiranimi vlaki. Zadevo je seveda pofotkal v spomin na prestolnico Slovenije. Če bi se to zgodilo v Ameriki, bi ga menda plavi angeli privedli do sodnice - pravice, ta pa bi ga oglobila s kaznijo ali poslala za rešetke, kjer prosto sprehajal na sila omejenem območju. Končno mi je uspelo pridobiti kontakt od skupine grafitarjev, ki sem se jim javil, vendar je po treh mesecih vse ostalo vse tiho. Deležem nisem bil nikakršnega odziva. Ravno sem bil na poti iz tovarne Rog, ko sem zagledal tri fante, ki so grafitirali zid na Trubarjevi. Seveda sem takoj izkoristil priliko in pristopil. Vprašal sem jih, če bi bili pripravljeni na intervju. Odgovor, je bil, da mi ga ne bodo dali, saj grafitirajo zato, ker jim je to všeč. Ugibali so, če morda ne nameravam narediti iz risanja na stene znanstvene analize? Da jih ne bi slučajno spraševal, kako so preživeli otroštvo in kakšne travme so imeli v njem, in na koncu članka pa zapisal, da so grafitarji

čustveno nestabilne osebe, ki trpijo zaradi preteklosti in se na ta način uveljavijo v družbi? Zidove podpišejo s svojo simboliko. Nekaj pa sem vendarle ugotovil - na Metelkovi za stavbo nekdanjega zapora, današnjega hostla Celica, je zid, ki ga skupina grafitarjev vsako leto prenove in na novo poslika zidove s svežimi, še toplimi grafiti. Logično je, da se grafitarstvo zatira, kjer se le da. V podhodu iz Prešernove ulice, ki pelje do Tivolija, so se na stenah nekaj let nazaj pojavile kovinske mreže in od takrat grafitov tam ni več, saj je nemogoče risati na tako neenakomerno površino. Po drugi strani pa so bili tamkanjšnji grafiti, eni redkih, za katere bi rekel da so bolj ali manj komercialni grafiti. Kot da Ljubljana ne bi bila že preplavljena z reklamami, so grafiti ravno pod tem podhodom napeljevali k temu, naj pokličemo dostavo hrane. Še nekaj: preden vzamete grafit v zakup, ocenite, kaj se vam zdi bolj res - da so umetnost ali vandalizem? Risanje po javnih objektih se smatra kot prekršek javnega reda in miru, in se vrednoti z 210 evri kazni. Če pa ima grafit vsebino narodne, rasne, spolne, verske, etične, politične

foto: Žigažaga

nestrpnosti ali nestrpnosti glede spolne usmerjenosti, se globa lahko poveča na 834 evričev. Za konec dodajam misel, pravzaprav trditev o tem, kaj meni pomeni grafit. Mednje na primer ne štejem preprostih besednih vojn in prav tako ne čačk, ki so tam le zato, da stene ne bi bile prazne in ulice sive. Strogo namreč ločujem med vandalizmom in grafiti. Grafite podpiram, ker krasijo ulice. Vandalizma pa ne odobravam! Pa čeprav je meja med tem in onim tanka in je pravzaprav težko soditi, kaj je že vandalizem in kaj še grafit.

Žigažaga

KDO JE TISTI ZUNAJ? DOM JE TAM, KJER JE TVOJE SRCE ...

Si se kdaj vprašal, kako se počutijo brezdomci? Kako je biti brezdomec? Populacijo, ki ji želimo pomagati, moramo tudi poznati, zato smo to preizkusile na lastni koži.

V okviru predmeta Socialna pedagogika smo se odločile za izvajanje projekta na temo brezdomstva, saj se v skupini s konkretnim delom na tem področju še nismo srečale. Predvsem nas je zanimalo, kako se brezdomstvo kaže v manjših krajih drugje v Sloveniji ter kdo in kako se s to tematiko spoprijema. Projekt smo izvajale študentke 3. letnika socialne pedagogike iz Pedagoške fakultete. Povezale smo se z nekaterimi centri za socialno delo v manjših krajih po Sloveniji in se sestale z njihovimi strokovnimi delavci, ki so nam predstavili svoj pogled na temo.

Zanimalo nas je, ali ljudje v manjših krajih opazijo brezdomstvo v lokalni skupnosti in kje sami vidijo glavni problem za to. Nekateri pravijo, da brezdomstvo drugje razen v Ljubljani ni, drugi ga zaznavajo in pravijo, da smo le korak od tega, da pristanemo na cesti.

Glede brezdomcev so še vedno prisotni predsodki. Brezdomci naj bi bili za svoj položaj krivi sami, saj naj bi bili neodgovorni in nedelavni. Povezujejo jih z alkoholom in drogami.

Problematici sta sicer pogosto prisotni, vendar se nam zdi pomembno vprašati tudi, zakaj je tako in ne le navajati dejstvo. Odgovor nam je ponudila bivša brezdomka, ki je iz lastnih izkušenj lahko povedala, da je lažje in cenovno ugodneje dobiti vino kot sendvič. Ali so res brezdomci krivi za svoje težave z alkoholom ali je mogoče kriva družba, ki jim cenovno bolj približa alkohol kot hrano?

Navadno se, tudi na fakultetah, v stvari podajamo z vrha proti dnu. Ta projekt pa nam je ponudil možnost, da stvar obrnemo na glavo. Odločile smo se, da se za en dan podamo na ulico in na lastni koži izkusimo to, kar je za nekatere vsakdanjik. Tovrsten poskus, celo za študentke socialne pedagogike, ni bil ravno mačji kašelj. Pred začetkom smo se morale spopasti z marsikatero dilemo. Sledila je akcija; doleteli so nas obtožujoči pogledi ali ignoriranje mimoidočih, nekateri pa so nam namenili tudi poglede sočutja in kakšen evro. Same smo bogatejše za občutek, kako je v razcapanih oblačilih na kartonasti škatli sedeti na tleh, in na ta način opozarjati družbo, da obstajaš tudi ti.

foto: osebni arhiv

foto: Tjaša Tomažič

Polne različnih vtisov in informacij smo sklenile, da to, kar smo dobile s strani strokovnjakov in doživele na lastni koži, podamo tudi drugim ter osvetlimo problematiko brezdomstva. Na povabilo za postavitve stojnice se je odzvala Občina Nova Gorica. S pomočjo lokalnih društev – Šenta in CSD-ja – smo mimoidoče opozarjale na obstoj brezdomstva v kraju. Dotaknile smo se nujnosti izgradnje zavetišča na goriškem koncu Slovenije. Obiskali so nas predstojnica za družbene zadeve občine, predstavnik Šenta in predstavnik CSD-ja. V pogovoru smo strokovnjakom podale svoje izkušnje iz stojnice. Strokovnjaki so izrazili potrebo po tem, da bi se v kraju izvajalo več projektov, ki zahtevajo zanimanje za probleme sodobne družbe.

Namen projekta je bil tudi zbiranje sredstev za lokalne brezdomce. V Novi Gorici smo zbrale kar nekaj oblačil in ostalih sredstev. Te smo podarile Šentovemu dnevnemu centru za odvisnike od prepovedanih drog, kamor se zatekajo novogoriški brezdomci. Prejetih stvari so bili zelo veseli. V Sloveniji je brezdomstvo še vedno močno stigmatizirano zaradi slabega poznavanja resničnega stanja. Taka je naša ugotovitev.

Za pomoč pri pripravi in izvedbi projekta bi se radi zahvalili CSD-jem v Novi Gorici, Krškem in Idriji, zavetišču Senovo, Šentu Nova Gorica – dnevni centru za odvisnike od prepovedanih drog, knjižnici Franceta Bevka ter Občini Nova Gorica in občanom.

Napisale izvajalke projekta: Tjaša Tomažič, Mateja Mikluš, Nika Petelin, Marina Laharnar, Anina Matiš, Kaja Galič, Nives Đorđević

KRALJI ISKALI ZLATE RIBICE

DOSOR, Dom starejših občanov Radenci, ima v svoji družini kar nekaj stanovalcev iz vrst »Kraljev ulice«. Nekateri izmed njih so svoj prvi ribolov opravili predlansko leto ob ribniku v Hrastju Moti, kjer običajno »namakajo trnke« ribiči iz Radencev. Lansko leto junija jim je bilo ob »Ribniku pri Gustiju« (last Avgusta Preloga) v Boračevi pri Radencih tako všeč, da so ribolovni dan ponovili še v mesecu septembru. In tako letos odločitev za kraj ribolovnega dneva, 18. junija, sploh ni bila nobena težava: ponovno v Boračevo!

Aktivna člana ribiške sekcije, Adolf Lamut in Jože Robar, sta pripravila vse potrebno glede hranjenja ribjega zaroda, za oskrbo ribičev z ribiškimi palicami ter za strokovno svetovanje, z ribolovnimi mrežami pa sta pomagala posameznim ribičem pri vlečenju ribjega ulova iz vode.

Ob 9.30 je devet stanovalcev DOSOR-ja (Alojz, Branko, Julij, Maksimiljan, Pavel, Ratko, Smiljan, Tone in Vlado) pričelo z ribolovom in že po desetih minutah je **Kralj O'Tone** izvlekel

Prvi se je ulova veselil Kralj O'Tone

foto: Filip Matko

Vesela DOSOR-jeva ribolovna družina

foto: Filip Matko

prvo ribo, pet minut za njim pa še Branko. V tem ritmu se je nadaljevalo do malice ob 11. uri in nato še do 12. ure. Rezultat ribolovnega dneva je bil 22:12. Ducat rib sta ulovila Boris in Dani, ki sta bila med DOSOR-jevimi spremljevalci, največjo ribo pa je tik pred dvanajsto ujel Vlado, in to skoraj meter dolgega tolstolobika. Dobrega ulova (večjih rib) sta se veselila tudi Julij in Ratko. Po številu ujetih rib (ribjega drobiža) je bil najuspešnejši Dani, ki bo DOSOR-jeve navdušence za ribolov spremljal tudi v prihodnje.

Peterica najboljših na rekreativnem športnem ribolovnem dnevu DOSOR-jevcev je prejela nagradni bon za sadno sladoledno kupo v Slaščičarni Tropicano (Džemo Hamiti) v Radencih: Vlado, Julij, Maksimiljan, Branko in Smiljan. Bone jim je izročila DOSOR-jeva prostovoljka Marija Erveš, ki je ob Kladiji Zemljič iz DOSOR-ja »glavni krivec« za organiziranje rekreativnega ribolova. Ves ribji ulov so (skladno s pravili športnega ribolova) ribiči vrnili v vodo.

Filip Matko

JUNGLE, JUNGLE

V soboto, 14.6. se je v glavnem kampu na Bledu čas ustavil, žogice in keglji pa so številčno in zelo živahno leteli po zraku. Na svetovni dan žongliranja se je tam odvijalo več različnih disciplin, ena izmed njih je Battle – dvoboj v katerem več igralcev istočasno žonglira in ob tem sotekmecem zbija žogice ali keglje na tla. Zmaga tisti, ki najdlje obdrži svoje rekvizite

foto: Žigažaga

foto: Žigažaga

v zraku. Druga izmed tradicionalnih disciplin je žongliranje s kovanci; tam zmagovalec pobere denar poraženih tekmecev. Obogatiš se ravno ne, je pa dovolj za pivo ali dva. Monocikel, Diablo in ostali cirkuski dvoboji so se v nadaljevanju vrstili drug za drugim. Proti večeru smo si ogledali še predstavo, kot se za cirkus pač spodobi. Dan je švignil, kot bi mignil.

Žigažaga

NEKAJ

cestnih

MOJI SOSEDJE

Moji sosedge so en velik vprašaj. Vsi imamo sosede: v mestu, na vasi ali v pragozdu. Najbolj se razumemo, če se čim manj vidimo. Ampak dober sosed je vreden zlata. Tam, kjer si sosedge prisluhnejo in si pomagajo, tam je lepo živeti. Ne vrag, le sosed (naj) bo mejak. Ampak pri vsej slovenski nevoščljivosti, hinavščini in napuhu ter tupoglavosti se vsak obrne na svojo stran. Ubogat, delat in trpet. To me je učila mati. Bog ji daj zdravja in dolgo življenje. Brez nje tudi mene ne bi bilo. Tako mi je rekel oče, ki se na te reči spozna. Za vzor sem imel očeta, ki je bil pameten in pridn, a se je znal zabavati in uživati. Nikoli nismo živeli skupaj, a sem vseeno vedel, da me ima rad. Od sosedov do fotra ni daleč, ker živimo zelo blizu in se vsi poznamo.

Kavica

STOP ŠENGEN

Bil je dolgočasen zimski dan, ko sem si kupil karto za vlak do Zagreba. Na mejnem prehodu Dornava smo se presedli na potniški vlak HŽ. V delu vagona, kjer je bilo sicer sedežev za 10 ljudi, sva sedela samo jaz in nek poslovnež. Ker je bilo še nekaj minut do odhoda, sta na vlaku že preverjala dokumente slovenska policistka in hrvaški policaj. Ko sta stopila do gospoda, ki je sedel pred menoj, sta ga vljudno prosila za dokumente in povprašala, če ima kaj za prijaviti. Ker sam nisem bil tako lepo oblečen

kot gospod pred menoj in za povrh še neobrit in dolgolas, se je naša policistka zapičila v potovalno torbo, v kateri sem imel spravljeno obleko. Bolj ko sem razlagal, da je prtljaga osebna, bolj jo je zanimala vsebina. Ko sem položil torbo na sedež in rekel, naj sama odpre in pregleda, mi je zagrozila, da me bo odpeljala na policijsko postajo. Potem pa sem torbo le odprl in zelo počasi jel prelagati stvari iz torbe na kup, eno za drugo. Na približno polovici pregledovanja mi je vrnila dokument in rekla, naj pospravim za sabo. Kot slovenski državljani sem želel pridobiti njene podatke, da jih bom dal v medije ali prijavil ministru za notranje zadeve, počutil sem se namreč razžaljenega, saj me je obravnavala kot kakega kriminalca. Njen odgovor pa je bil, da je v tej zmešani državi samo številka in ta je 3793108.

Gorazdinjo

KLJUČ

Nimam hiše,
kamor bi se skrila,
ko zunaj grmi.
Nimam kovčka,
kamor bi stlačila vse probleme
in ga zaprla.

Nimam sopa zlatih ključev,
ki odpirajo vsa vrata.
Imam pa objem,
kamor se lahko skriješ,
ko divja nevihta.

Imam omaro,
kjer je prostor tudi za tvoje majice in kratke hlače.
In imam ključ – ključ do vrat srca,
ki gori le zate.

Barbara Kališnik

ZVEZDE

Zvezde
čez oblake vidijo se.
In čez dan
čakajo na noč,
da mornarjem
so lahko v pomoč.

Neda Tuma

BREZDOMEC

Korak za korakom
hodim po poti,
po pločniku sivem
noči na proti.
Zdaj sam bom ostal,
a ničesar se bal.

V Ljubljani živim,
na pločniku spim.
Presrečen bi bil,
če bi čisto vodo pil.
Presrečen bi bil,
če bi leseno klop dobil.

Nea Baša (10 let)

BIZNIS

Biznis je pri nas to, da človeka
čimbolj nategneš. Bolj ga ogoljufaš,
boljši je posel, zato je logično, da smo
vsi skregani med sabo. Kaos je vedno
hujši. Še vedno velja: kdor ima denar,
je car. Pravijo, da denar pokvari
človeka. To bi pomenilo, da smo
reveži angelčki, bogataši pa sodrga iz
pekla. Vsak si najprej zaželi bogastva,
ko pa si nagrabi premoženje, hoče
oblast.

Poštenje in denar ponavadi ne gresta
nikamor z roko v roki. Velike bogate
familije so obogatele na različne
načine, tudi na nepošten način. Zelo
simpatični so Kennedyjevi, ki so
obogateli s tihotapljenjem alkohola.
Klasični bogatuni so zelo skopi in
škrti. Kaj jim potem pomaga, če so
bogati? Če bi bili radodarni in
sočutni, bi bogastvo hitro izpuhtelo.
»Koliko ti je krevet duž, toliko se i
pružiš,« pravijo nekateri. V Bibliji pa
piše, da gre lažje kamela skozi
šivankino uho kot bogataš v nebesa.
Verjetno se najde tudi kakšna izjema.

Kavica

PRIPOVED BREZDOMCA

Sem Smiljana in odločila sem se
narediti intervju z gospodom I. R.,
ki je doma iz Varne ulice kraja
Moldeška v Bolgariji. Moj sogovornik
je star 28 let in je delal v Bolgariji 5
mesecev kot varnostnik s končano
srednjo strojno in prometno šolo.
Brez dela je že 6 let, nekaj časa je
živel v Romuniji in Italiji in trenutno
živi v Sloveniji, ker je ta pač v Evropi.

hrano dobi pri Kraljih ulice in pri drugih dobrodelnih ustanovah. Upa na boljšo prihodnost, predvsem pa si želi dela. Zaenkrat slovenščine še ne obvlada dobro.

Smiljana

ANEKDOTE IZ PRODAJE

POSEBNA PONUDBA

Stranki ponudim časopis in gospa mi odgovori: »Ne bom vzela, ker ne morem brati.«

Odvrnem ji, da ji lahko zagotovim posebno ponudbo – zvečer ji osebno pridem prebrat časopis.

»Kakšna je pa cena?« se pozanimam.

»Ista, en €,« ne ostanem dolžan.

»Ah, potem pa ne bova imela dosti od tega,« mi hudomušno odvrne. Časopis je vseeno kupila.

Brane

KRALJI V POLETJU

Seveda si človek v zimskih oziroma mrzlih dneh zaželi toplih dni, ker pa v zimskih dneh ne moreš pričakovati poletnih temperatur, je treba počakati na »pravi čas«. Ko pride zares vroč dan, si kajpada zaželiš nekoliko mraza.

Morda hočem povedati, da nam, ljudem ni nikoli prav. Glavni problem poletja je z vidika prodajalca Kraljev dejstvo, da se Ljubljana v tem času popolnoma izprazni. Ljudje se razpršijo po dopustih, saj jih je – vsaj meni se tako zdi – pol manj. To se vedno zgodi v prvih dneh junija, sploh pa julija in avgusta. Seveda se zato tudi prodaja in izkupiček od prodaje kar precej zmanjšata. Vsaj pri meni je tako. Vsaka stvar v življenju je za nekaj dobra ali slaba in nič drugače ni z vremeom oziroma posledicami, ki jih ta prinaša. Lepe poletne dni vam želi

Stripi

DOBRI IN SLABI DNEVI

Kralje ulice prodajam že kakšni dve leti, z nekaj mesecev premora, pri čemer sem doživela že marsikaj, tako lepega kot grdega. Najbolj me razveseli, ko se kdo ustavi pri meni in mi reče kakšno vzpodbudno besedo. Zgodi se, da me kdo celo ozmerja z lemuhinjo in klošarko, kar me vedno prizadene, saj je prodaja časopisa delo, častno kot vsako drugo. Hkrati je zame edini način, da preživim do takrat, ko se bom zaposlila in dobila prvo plačo. Danes to, zgolj z zaključeno gimnazijo, ni lahko, saj je konkurenca velika, večina delodajalcev pa me gleda postrani, ker nimam naslova in nobenih izkušenj, razen tistih, ki sem jih pridobila preko študentskega servisa. Zato sem Kraljem ulice in varni hiši, pa tudi stalnim kupcem nadvse hvaležna za njihovo pomoč.

Miš/Leah

TUDI KRALJI LAHKO PRINESEJO SREČO

Verjetno vsi poznate Borisa Deniča, selektorja moške rokometne reprezentance. Spomnim se, da mi je prejšnje leto – malo pred odločilno tekmo (za nastop na naslednjem EP) proti Belorusiji – dal za srečo 2 €.

Pa se kljub temu ni izšlo. Leto kasneje, spet ravno pred odločilno tekmo z Madžari, prejšnji teden, je prišel v Hofer. Spomnil se je na zadnje leto, tako kot jaz, nato pa sva naredila tako, da sem jaz njemu dal enega Kralja za srečo. Ne boste verjeli, čez par dni smo se uvrstili na SP s sanjskimi zadnjimi 7. minutami igre ...

Stripi

STO LJUDI, STO ČUDI

Da ta pogovor res drži, se kaže tudi pri prodaji Kraljev. Čez mesec prodajam na dveh različnih lokacijah, saj se, če si ves čas izključno na enem mestu, prodaja sčasoma neizogibno ustavi. Redni kupci, ali pa tudi tisti, priložnostni, pokupijo svoje izvide in potem čisto zaman stojiš tam v upanju, da ti bo uspelo kaj prodati. Pri prodaji opažam veliko razliko pri odzivu kupcev in

mimoidočih na različnih prodajnih mestih. Na prvi lokaciji me dosti ljudi pozna že od prej in so, ne samo zaradi tega, do mene zelo prijazni, včasih se celo opravičujejo, če nič ne kupijo. Velikokrat se zapletemo v pogovore o splošnih, tekočih zadevah in izmenjamo marsikatero življenjsko modrost. Sem že v tej fazi življenja (torej ne več rosno mlada), ko tudi sama *znata* modrovati. Nekam logično se zdi, da se rada zadržujem na tem koncu, vendar pa ga moram sčasoma (kot že rečeno) zamenjati in takrat se pojavam v BTC, ki je sicer bliže mojega doma. V BTC-ju prodaji Kraljev niso preveč naklonjeni in nas, prodajalce, večinoma odganjajo. Da pa ne bom krivična, naj povem, da se najdejo tudi take izjeme, ki nam pogledajo čez prste in nam prodajo dopustijo. Res je pretok ljudi večji, veliko jih prihaja iz drugih republik (saj so blizu Fužine in Nove Jare – s tem nočem biti šovinistična), lahko pa rečem, da od njih nekako ne morem pričakovati nakupa. S tem ne trdim, da ni dobrih posameznikov, kot pa izhaja iz naslova moje anekdote, pojem sto ljudi, sto čudi še kako drži.

Mojca

OKOGLEDNO

Kralje ulice sem prodajal pred Hoferjem na Rudniku, ko se mimo pripelje model v razkošnem Range Roverju. Ko gre mimo mene v trgovino, me preméri (sem pač urejen in skrbim za svoj izgled ter fizično kondicijo), nekaj časa me tiho ogleduje, potem pa reče, da bi močan in mišičast kot sem, zlahka počel kaj drugega. Saj bi, ampak kaj ko mi nihče nič ne ponudi! Vsekakor je zanimivo poslušati komentarje kupcev in tudi ostalih mimoidočih, ki so očitno prepričani, da bi morali biti prodajalci Kraljev ulice izključno brezdomci, in zato ljudje, ki jim ni pomoči. Po njihovem mnenju bi morali vsi izgledati neurejeno in ubogo, da bi bili v svoji vlogi dovolj prepričljivi in s tem zadostili njihovi prepričanju.

Robert M.

KRALJI IN LIGA FORCA

Po krajšem premoru in celjenju ran je ekipa Kraljev ulice zakorakala v nove preizkušnje in borbe. Prijavili smo se v Forca ligo, ki se igra za razliko od luksuza v dvorani zunaj, na betonskem igrišču s precej manj udobja. Lahko bi se reklo tudi, da smo se vrnili v začetke na Poljanski. Toliko, kar se tiče igralne površine, napredek v igri in pristopu pa je opazen. Če smo kljub velikokrat dobri igri v Balonu še gladko izgubljali, je zdaj, v tretjem krogu lige, prišla tudi prva zmaga in čas za težko pričakovano cigaro, ki je v času od Češke žal že razpadla. Tako smo prvo zmago proslavili bolj po kraljevsko. Kljub na videz gladkemu rezultatu 4:0 je bila tekma zelo trda in težka, lahko bi se reklo, da smo na igrišču pustili kri in znoj in seveda imeli tudi kar nekaj sreče. Nasprotniki so veliko grešili in naš Andro imel svojih pet minut slave ter dobesedno zaklenil svoja vrata. Tudi v pristopu k igri smo naredili velik korak naprej in zelo zmanjšali prepire in solažo. Postajamo dream team, čakajo

foto: Luka Mrak

pa nas nove preizkušnje. Verjamem, da tudi nove zmage. Toliko do novega javljanja in lep športen pozdrav.

Mitja Križančič

KRALJI ULICE NA NOGOMETNEM TURNIRJU V HAARU PRI MÜNCHNU

Po dobrem vtisu na gostovanju na Češkem smo Kralji ulice prejeli vabilo na dvodnevni nogometni turnir v Haar, predmestje Münchna, ki je iz bavarskega mesta oddaljen kakšnih 15 km.

27. 5. 2014 se nas je 12 odpravilo na 400 km dolgo pot iz Ljubljane do Münchna. Udoben kombi in Bojanov polo z 12-imi, nogometa željnimi potniki sta v Haar prispela po kakšnih 5 urah umirjene vožnje. Seveda smo kot zagrizeni ljubitelji nogometa najprej obiskali Allianz areno, nogometni stadion, kjer domujejo nogometaši Bayerna, velikana nogometa v Evropi. Stadion je arhitekturno in nogometno resnično čudovit. Kakor se za klub, kakršen je Bayern, spodobi, je praktično vse na objektu plačljivo. Obiskali smo trgovino in navijaško prodajalno, ki je samo za primerjavo velika kot kaka srednja športna prodajalna v Ljubljani. Vse to v barvah Bayerna. Na razpolago je praktično vse: od dresov, šalov, trenirk, žog, tenisk do kozarcev, skodelic in celo računalniške opreme. Vse v barvah nogometnega šampiona. Na stadionu je brezplačno možno priti le v veliko bavarsko pivnico, ki pa je obratovala v omejenem delu.

foto: arhiv KU

Vreme je bilo deževno, zato smo pred stadionom naredili nekaj posnetkov in se odpeljali v Haar, kjer smo imeli bazo v mladinskem domu. Štefan – organizator – se je zelo potrudil in nam omogočil, da smo bivali v velikem prostoru in spali na razkošnih napihljivih blazinah. Planirano je bilo, da si bomo spodnji del doma delili z ekipo iz Avstrije, v zgornjem delu pa so imeli rezervirano fantje iz avstrijskega Gradca. Ekipa iz Linza je odpovedala prihod, tako da smo v spodnjem prostoru bivali sami. V domu je bilo dobro poskrbljeno za ogrevanje pred tekmami, saj smo imeli biljard in ročni nogomet. Športni park, kjer smo na lepo pripravljenih igriščih igrali, je resnično kompleks, namenjen športu in to v pravem pomenu besede. Vse je čisto in urejeno, z mnogimi igralnimi površinami, dvoranami in bazenom. Prav čudil sem se, kako ima mestece, ki premore le nižjeligaša, tako urejene športne objekte. Pri nas je čisto drugače, očitno smo resnično nekje zadaj. Vse, razen vremena, je bilo skratka popolno. Še pred prvo tekmo se je na ogrevanju težje poškodoval naš golman Drago, ki je utrpel zlom kolka. Na hitro smo zamenjavo našli v Jožetu, kar se je kasneje izkazalo kot dobra poteza. Čeprav smo prvo tekmo izgubili, smo vse naslednje zmagali in z veliko golov razlike uspešno zaključili prvi dan na turnirju. Drugi dan smo prvo tekmo odigrali proti našim sostanovalcem iz Gradca in na razmočenem igrišču brez primerne obutve izgubili z 1:0, kar je pomenilo, da smo se uvrstili v grupo poražencev, kjer pa smo se kot prvi uvrstili v četrtfinale. Proti zelo grobi ekipi smo gladko izgubili, a izgubili smo tudi Semirja, ki je dobil udarec v rebra in ni več mogel sodelovati. Na koncu smo po zmagi nad ekipo Gradca osvojili 6. mesto med 12-imi ekipami. Če izvezemo deževno vreme in Dragovo poškodbo, zaradi katere je Bojan odšel dan prej, ter Darkove nepotrebne izpade, smo turnir uspešno zaključili, se veliko smejali in, verjamem, da, pustili dober vtis. Drugo leto bomo bolj pripravljeni in s primerno obutvijo še uspešnejši, zdaj pa nas čakajo turnirji doma in nadaljevanje lige Forca. Lep nogometni pozdrav!

Mitja Križančič

NA KOSILO V VODNIKOV HRAM

Četrtek, 26. 6. 2014, je bil sončen in vroč dan. S prijateljem Nejcem sva bila nekaj minut pred najinim zmenkom s Kralji dogovorjena pri lutkovnem gledališču, da se še malo pomeniva o tem, kaj točno jim bova rekla. Kdo sva, kaj delava, zakaj smo sploh tu. Ker nekateri ne moremo iz svoje kože in smo bili zopet pozni, nama to ni uspelo. Kralji so naju že čakali. Zbrali smo torej se, kaj pa sedaj?

Po začetnih organizacijskih nerodnostih in pregovarjanju z natakarmem, da bi raje sedeli zunaj, vreme je bilo res odlično, smo se morali sprijazniti z osamljeno sobico znotraj restavracije. »Gre kuža lahko z nami?« »Ne,« je bil strog in jasen odgovor natakarmja, ki je skrbel za naše udobje. Prav. Nejc je ostal zunaj in pazil na pasjega prijatelja, jaz pa sem se pridružila Kraljem in jim poskušala prikazati ozadje našega kosila ...

Torej: malo po novem letu sem dobila elektronsko sporočilo, da nek fant (Nejc) išče nove prostovoljce za pomoč pri njegovem neformalnem združenju Moral Hero Challenge (MHC). Ker sem nujno potrebovala nekakšno zaposlitev in odmik od životarjenja na Zavodu za zaposlovanje, pošiljanja prošenj ter moledovanja za kakršno koli zaposlitev, sem se seveda z veseljem javila na njegov poziv. Dobila sva se na prvem »prazničnem« kosilu, ki ga je v času novega leta za uporabnike dnevnega centra Vincencijske zveze dobrote organiziral v ljubljanski restavraciji Šestica.

Tekom začetnih srečanj sva se nekako dogovorila, da se bo najina dejavnost osredotočila predvsem na pravičnejšo porazdelitev osnovnih življenjskih dobrin, saj nama gre blazno na živce, da se hrana meče v smeti, medtem ko nekateri nimajo niti za spodoben dnevni obrok. Odločila sva se, da bova poskusila povezati restavracije s socialno ogroženimi družinami, pri čemer bi slednje imele dostop do občasnega brezplačnega kosila v ljubljanskih oz. okoliških restavracijah. Uspešna sva bila pri dveh, čeprav je bilo pri iskanju restavracij, ki bi bile pripravljene sodelovati, kar nekaj slabe volje. Večina gostincev je namreč, kljub dobro zastavljeni ideji, sodelovanje odklonila.

foto: arhiv KU

foto: arhiv KU

015
KRALJI
ULICE

V začetku aprila je Slovenska filantropija organizirala akcijo Dan za spremembe, na katero sva se prijavila z idejo, da bi naredila nekaj za tiste, ki se najbolj trudijo, da bi izboljšali svoj ekonomsko-socialni položaj. Odločila sva se, da bova poskusila nabrati sredstva za 10 najboljših prodajalcev časopisa Kralji ulice, in to z zbiranjem starega papirja in s stojnico na Prešernovem trgu, ki jo bova postavila na dan akcije. In tam bova zbirala prostovoljne prispevke ter donacije za kosilo. Projekt sva poimenovala Akcija za Kralje in kljub slabemu vremenu nama je, skupaj z nepričakovano donacijo, uspelo zbrati dovolj sredstev za pogostitev 10 najboljših Kraljev. Tako smo se na vroč in sončen junijski dan odpravili v Vodnikov hram, kjer smo jedli, pili, klepetali in se spoznavali. Pridružila se nama je tudi nova prostovoljka, s pomočjo katere bo, upava, realizacija nadaljnjih projektov vsaj malce lažja.

Naj namenim še nekaj besed združenju MHC. Nastalo je decembra 2013 z namenom, da bi ljudje s preprostimi dejanji pomagali tistim, ki so socialno in ekonomsko najšibkejši. Cilj združenja je, da bi takšni in drugačni posamezniki stopili skupaj, se povezovali preko različnih manjših akcij in projektov, pomagali drug drugemu, predvsem pa tistim, ki so pomoči najbolj potrebni. Gre za akcije, s katerimi bi posameznike in družine spodbujali k reševanju socialne in ekonomske stiske, jih nagrajevali ob njihovih lastnih uspehih ali pa jim le ponudili podporo, ki jo prav vsak potrebuje.

MHC zaenkrat deluje še neformalno, s pomočjo prizadevnih in zavzetih občnih prostovoljcev, ki omogočajo izvedbo dobrodelnih akcij, razvijanje zamisli za njihovo uresničitev ter prispevajo k prijetnemu vzdušju, v katerem je delo dinamično in zabavno. Žal pa nas je premalo za izvedbo večjih in obširnejših akcij, zato nam vsaka dodatna pomoč pride še kako prav.

Upam, da so bili Kralji s kosilom in druženjem v restavraciji Vodnikov hram zadovoljni, da so se dobro najedli in da jih je nagrada razveselila ter spodbudila, da bodo še naprej ustvarjalni, pridni in vztrajni pri oblikovanju ter prodaji njihovega časopisa. Pa čim več zadovoljnih, prijaznih in radodarnih kupcev jim želim!

Urša

NAJCENEJŠI DOPUST, POLN NEPOZABNIH SPOMINOV

Imate čas in bi si želeli potovati, pa vam vaše finančno stanje tega ne dopušča? Si želite drugačen dopust, poln nepozabnih doživetij? Bi verjeli, da z manj denarja dejansko dobite več? Preizkušeno drži.

Na tak dopust se lahko odpravite sami, s prijateljem ali prijateljico, s partnerjem ali partnerko, tudi kot cela družina. Idealno je biti dijak, študent, v pokoju (penzionist), lahko pa sebi v prid obrnete tudi brezposelnost in razen iskanja nove zaposlitve naredite nekaj še za svojo dušo. Na poti boste potrošili toliko ali celo manj, kot bi doma.

Zveni predobro, da bi bilo res? Pa ni. Vse, kar vas lahko odvrne od doživetja takšnega dopusta, je vaše prepričanje, da tega pač niste sposobni. Vse prevečkrat namreč slišim izgovore: »Joj, samo jaz tega nisem sposoben.« Imam 74-letnega kolega, ki je tako prečil celotne Združene države Amerike, sam pa sem prekolesaril do Atlantskega oceana, Črnega morja, lansko leto pa v Grčiji na Peloponezu.

Vse, kar potrebujete, je kolo in nekaj osnovne opreme. Naj vas ne skrbi kondicija, saj vam ni treba hiteti. Za začetek se podajte po državah bivše Jugoslavije in dovolj bo že dva ali tri tedne dopusta. Ne bo vam treba znati tujih jezikov in zmeraj boste le za nekaj ur z vlakom oddaljeni od doma. Verjeli ali ne, že v Bosni boste naleteli na povsem drugačen svet.

Moj recept je uporaba stranskih, četudi hribovitih, poti in izogibanje turističnim znamenitostim ter velikim mestom. Pri potovanju s kolesom je namreč bolj pomembna pot kot cilj. In bolj odročno kot boste, več časa si bodo za vas vzeli lokalni ljudje. Za razliko od potovanja z javnimi prevoznimi sredstvi vam kolo nudi popolno svobodo in bolj neposreden stik z okolico. Kolo odpira vrata. Še posebej, če je ležeče, kot v mojem primeru.

Kaj torej potrebujete za poceni, a nepozaben dopust?

1. brezhibno kolo
2. zemljevid
3. kolesarske torbe ali kolesarsko prikolico
4. šotor, podlogo in spalko
5. gorilnik in popotniško posodo
6. osnovno znanje servisiranja kolesa
7. željo po neznanem

To je to! Pa še za gornji seznam bi se našel kdo, ki bi trdil, da je marsikaj odveč. Recimo šotor. Meni osebno je šotor nujno zlo,

foto: Peter Osterveršnik

Jože raje potuje brez. Ne znam pa si predstavljati, kako zvečer uživati ob branju knjige ali pisati dnevnik, če te obletava tisoče komarjev ...

Sedeti pod zaščitno mrežo notranjega šotorskega platna je zame nepogrešljivo. Če nimate šotora, mora biti vsaj podloga kvalitetna, da vas ponoči ne bo zeblo na mrzlih tleh.

Zemljevid ali GPS? Brez papirja vsekakor ne gre! Ampak ali res potrebujem navigacijo? To vprašanje mi je krožilo po glavi, ko sem brcal proti Grčiji. Če bi imel čas, bi navigacijo vsekakor raje pustil doma. Kar prevečkrat sem se zalotil gledati na GPS ... Če imaš navigacijo, potrebuješ tudi napajanje. Do zdaj sem zmeraj uporabljal 30 W solarne celice, ki se, če želite biti povsem neodvisni od električnega omrežja, odlično obnesejo. Fotoaparat, telefon, Mp3 predvajalnik ..., vse te naprave potrebujejo električno energijo.

Katero kolo? Daljše kot so razdalje, večji je odstotek ležečih kolesarjev. Veliko je popotnikov, ki za kolesarska potepanja uporabljamo ležeča kolesa. Meni osebno se zdi najbolj primeren ležeč tricikel, ker res zagotavlja maksimalno udobje in omogoča sproščeno ter ležerno vzpenjanje tudi na najvišje prelaze. Največja prednost ležečih koles je definitivno razgled. Marsikateri klasični kolesar bo namreč trdil, da se na sedež in prisiljeno držo navadiš, a pogled na klasičnem kolesu je zmeraj usmerjen v tla. Ležeči kolesarji pa imamo pred seboj panoramo. Uživamo v pokrajini, ki nas obdaja. Zakaj bi se nam torej kam mudilo? Zato si je zmeraj bolje splanirati krajšo razdaljo in imeti nekaj rezerve kot pa hiteti do cilja.

Tipična dnevna razdalja na potovanju s kolesom je tam okoli 100 km po normalnem terenu. Za tedensko kolesarsko potepanje lahko računate 500 km, da imate še nekaj rezerve. Seveda se razdalje lahko precej zmanjšajo, če imate na poti slab teren (makadam, gozdne poti) in/ali veliko vzpenjanja. Ne bi pa računal več kot 120 km/dan tudi po ravnem, saj vam potem ne ostane več nič za uživanje v klepetu z naključnimi domačini. Vsekakor svetujem, da se ustavite in poklepetate, če imate priložnost ali ste povabljeni. Sam sem se v preteklosti že več krat oštel, ker se mi je preveč mudilo in mi je bilo kasneje zmeraj žal. Ne bežite naprej proti cilju, ampak uživajte v trenutku. Še toliko bolj, če dogodka niste načrtovali.

Peter Osterveršnik

foto: Peter Osterveršnik

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

ENAKOPRAVNOST?

biba.koper@gmail.com

Med kratkim bivanjem v bolnišnici sem spoznala gospo, ki zase med drugim pravi, da je feministka. Tudi sama verjamem v veliko prepričanj in argumentov s strani feministk, moj vzgled pri tem je mati prijateljice, avtorica mnogih knjig in besedil na to temo. Ker veliko berem in sem si v življenju ogledala nešteto dokumentarnih filmov, sem neke vrste raztresen *believer*. V vsaki filozofiji najdem nekaj, kar mi je blizu, in prav vsako prepričanje želim spoznati podrobneje. Ko sem šla skozi *t. i.* versko fazo, sem goltala besedila, tekste in knjige; od Svetega pisma, do biografij Srila Prabhupade, Sidharte, prebila sem se skozi Koran, ki je takrat obstajal samo v angleščini ..., hotela sem skratka vedeti več, čim več. V pogovoru mi je najtežje, če nimam pojma, o čem govori sogovornik. Težko sodelujem v debati, če nimam niti osnovnega predznanja. Ta način se me drži še danes – če slišim ali vidim nekaj, kar pritegne mojo pozornost, potem poskušam prebrati ali si ogledati vsaj osnovne zadeve in izhodiščne točke. Na ta način sem z omenjeno gospo našla nekaj skupnih tem. Prijetno sva čebljali ves čas mojega bivanja v bolniški sobi. Prvi dan sem kar z velikim zanimanjem poslušala njena stališča. A kaj hitro se je izkazalo, žal se zgodi velikokrat, da ni vse tako, kot se zdi. Tu bom malce zajedljiva, a zgolj zato, ker ne maram ljudi, ki trdijo, da so stoodstotni pripadniki česar koli, nato pa se že pri prvi priložnosti odmaknejo od svojih načel. Veliko žensk zahteva enake pravice in verjame, da jim le-te pripadajo. Do tu se strinjam! Pa vendar ..., takoj ko slišim, kako taiste ženske po drugi strani zahtevajo ali pričakujejo, da se z njimi dela »v rokavicah«, kar poskočim in postanem cinična. Če ženske želijo biti enakopravne, potem naj enakopravnost sprejmejo v celoti – z njenimi dobrimi in malo manj dobrimi lastnostmi. Večina žensk bi rada enakopravno plačilo za svoje delo, pa vendar v službi oziroma na delovnem mestu pričakujejo drugačno obravnavo, tako, mehko, bolj nežno. Podobne izkušnje imamo denimo z invalidi. Ko se čaka v vrsti, se nemalo krat zgodi, da se prikaže invalid na vozičku in brez razlage pričakuje, da bo preskočil vse čakajoče. Vse lepo in prav, dokler taisti invalid na vozičku ne odpre ust in začne razlagati o enakopravnosti. Enkrat se mi je že zgodilo, da sem čakala v vrsti pri zdravniku skoraj dve uri, ko se je naenkrat prikazal mlajši moški na vozičku in gospa, ki je pred seboj porivala njegov voziček, je z malce naduto energijo šla mimo vseh naravnost pred vrata ambulante. Ker sem bila tistega dne podobnega razpoloženja, kot danes, ko malce težje prenašam sicer ustaljene prakse, sem vstala in ogovorila moškega na vozičku: »Tu čakam že dve uri in sem precej slabe volje ..., ravno toliko, da vas bom prosila, če lahko, podobno kot smo to storili vsi, greste na konec vrste!« Čakajoči so me opazovali z očitnim zgražanjem, razen mladega para. In zanimivo, moškega na vozičku. Gospa, ki je porivala voziček, je nekaj bentila, izražala ogorčenje in bila joh in sploh

prizadeta, ker sem ji odvzela sveto pravico, da dobesedno izkorišča nesrečni položaj svojega (moj sklep) invalidnega sina. Ko sem opravila pregled in se napotila proti izhodu, me je nekdo prijel za roko in me ustavil. Bil je moški na vozičku. »Samo zahvalil bi se ti rad, ker si mi dala občutek, da nisem neviden. Vsi tukaj so videli samo moj voziček, nihče pa ni videl mene. Hvala ti, vedi, da si mi polepšala dan.« Njegova mati je ves čas bolščala v tla in bilo ji je vidno neugodno. Predvidevam, da ji je razložil svoj pogled na dogodek. Ni kaj, z njim sem se strinjala v celoti. Take ljudi spoštujem. Vse lepo in prav, ampak nikar ne pričakujte, da bomo enakopravno postopali z vami le takrat, ko bo to vam v prid. Kasneje sem zgodbo zaupala prijatelju in bil je prijetno presenečen. Menil je, da tega nimam v sebi, tako se je vsaj izrazil. Globoko v sebi sem namreč prepričana, da je med »drugičnimi« velika večina takih, ki ne želijo posebne obravnave in dejansko hrepenijo po tem, da bi jih drugi ne samo pogledali, ampak tudi videli. Videli kot osebe in se obenem zavedali, da je drugačnost samo del njihovega življenja, ki jih nikakor ne definira v celoti. Dobra prijateljica je zbolela za rakom in če je kaj v vsej situaciji prezirala, je bilo to, da so jo ljudje obravnavali drugače, da se jim je zaradi glave, ovite v ruto (kemoterapija), smilila, da so bili do nje prisiljeno prijazni in je bilo prisotno vse tisto, kar večina ljudi počne avtomatično, brez razmišljanja. Pa saj ni nič narobe z njimi, le ne vzamejo si časa, da bi razmislili in se mogoče postavili v kožo te osebe. Na ta način bi lahko hitro uvideli, da spoštovanje sočloveka izhaja iz dejstva, da smo do njega kar se da iskreni. Drugi dan mojega bivanja v bolniški sobi je bil precej drugačen od prvega, saj sem z gospo hotela vzpostaviti spoštljiv odnos, a nanj še ni bila čisto pripravljena. Kljub vsemu pa je še vedno pričakovala enakopravnost z določenimi izjemami. Jaz njenih izjem nisem bila pripravljena tolerirati. Ko sem odhajala domov, mi je zaupala, da je vesela, da sva se spoznali, in da so ji pogovori z mano veliko pomenili. Zdaj bo menda na stvari gledala drugače. Na listek mi je na hitro napisala svoj elektronski naslov in zmenili sva se, da bova nekoč, nekeje nadaljevali najine razprave. Naj bo tokratno sporočilo mojega pisanja, da bodite s soljudmi spoštljivi in iskreni. Ustajene norme, ki spodbujajo občutek krivde, so zgolj obrambni mehanizem. Res je, grdo je biti nesramen do invalida, ampak samo zato, ker je grdo biti nesramen do sočloveka – invalidnost tu ne igra nobene vloge. Tega se moramo navaditi. Šele takrat lahko pričakujemo, da bodo ljudje do nas in naših nazorov spoštljivi, četudi jih morebiti ne bodo razumeli

S spoštovanjem,
Vaša Biba

017
KRALJI
ULICE

STAREJŠI MIRO JE BIL NAJBOLJŠI NA KONJU Z ROČAJI. MLAJŠI JE SAMO NA KONJU.

NOVODOBNI BREZDOMCI

Pod pojmom brezdomca si največkrat predstavljamo osebo, ki nima doma in živi na ulici.

Kaj pa vse tiste osebe, ki ravno tako nimajo doma, pa ne živijo na ulici? Vsi tisti mladi in malo manj mladi, ki nimajo rednih prihodkov in so samski, ter zato ne zmorejo plačevati najemnine? Kako bi lahko njih poimenovala? Pod besedo dom si ne predstavljam družine, ampak tistih nekaj kvadratnih metrov površine, kamor veš, da se lahko umakneš, ko rabiš svoj mir, ali nekaj omar, kamor lahko spraviš svojo kramo, ki si jo kopičil skozi leta, in zofo, na katero se lahko zlekneš po napornem dnevu, ali pa skromno kuhinjo, kjer si lahko pripraviš kakšno jed. Govorim o vseh tistih, ki se selijo in klatijo sem ter tja. Poimenovala sem jih novodobni brezdomci.

Ideja o novodobnem brezdomcu se je rodila sredi Atlantika v majhni kabini križarske ladje brez okna, po mesecih trdega dela za majhno plačilo. Po mnogih prejšnjih nočeh, ko so se razni črnogorski in indijski šefi znašali nad nami, ter zlobnih sostanovalkah, ki so si dajale duška. Delo na ladji in dolgi meseci v zaprtem prostoru na vsakega človeka delujejo drugače. Nekateri postanejo agresivni, drugi žalostni, tretji začnejo piti kot žolne, dnevno menjavajo spolne partnerje ali si najdejo druge načine sprostitev. Na ladji, ko po več dni ne

vidiš kopnega in postaneš robot, ki dela, je in spi, privrejo na dan vsa potlačena čustva in strahovi. Ko začneš spoznavati raznoliko posadko iz celega sveta in njihove zgodbe, dojameš, da smo enaki ne samo po uniformah, ki jih nosimo, temveč tudi po zgodbah iz otroštva. Večina, predvsem tistih iz Azije, je odrasla v revščini in jih je zapustil kateri od staršev ali pa so odrasli na ulici. Skupno nam je to, da smo prišli na ladjo, z namenom, da bi prihranili dolarje in si kupili lasten dom. Enim to uspe prej, drugim kasneje.

Psihično šibkejši Evropejci zaradi težkih delovnih razmer skoraj vso plačo zapravijo za različne oblike sprostitev ali jih premamijo najnovejši dosežki moderne dobe v trgovskih centrih ameriških pristanišč. Azijci so v prednosti, ker je nakup stanovanja pri njih cenejši kot v drugih delih sveta, zato svoje sanje lahko uresničijo v nekaj letih.

Pa vendar hitro prideš do spoznanja, da te je podjetje poslalo na ladjo, skupaj z ostalimi Balkanci, Indijci, Jamajčani ali drugimi – za Američane – drugorazrednimi delavci, kjer zaslužki niso veliki in bi moral delati deset let ali več, da bi si lahko kupil skromno stanovanje. Delaš po dvanajst ur in več dnevno in v šestih mesecih ne dobiš enega prostega dneva, pa kljub temu vztrajaš. Vztrajaš, ker tista mala kabina brez okna in mini kopalnica ter ozka postelja postane tvoj

dom. Vztrajaš, da ne bi izpadel reva ali lenuh. Vztrajaš, ker je to edino delo, ki si ga lahko dobil po stotine poslanih prošnjah. Vztrajaš in se vsak dan znova zahvališ, da imaš streho nad glavo in hrane v izobilju. Po šestih mesecih se vrneš v Slovenijo, k usmiljenemu sorodniku, ki hrani tvojo kramo in ti že prvi dan pokaže račun stanovanja.

Popolnoma izčrpan od dela in neprespanih noči se preleviš v čistilko, strežnico in še kaj, da opraviš zastojkarsko streho nad glavo. Vesel, da končno lahko govoriš v svojem jeziku, vidiš prijatelje, si privoščiš domačo jed, kaj kmalu ugotoviš, da je v domovini še več problemov kot si jih imel prej. Medtem ko opazuješ in posluša vse te zgodbe, spoznaš, da ne spadaš več v to okolje. Ladijski način dela in življenja te spremeni. Ne samo, da dozoriš, temveč začneš drugače gledati na življenje. Na probleme v domovini gledaš z drugega zornega kota in ob tem ugotoviš, da v tem ni več nič tvojega. Ne čutiš več pripadnosti ne domovini ne družini. Oddaljiš se in odtujiš. Postaneš novodobni brezdomec brez gnezdeca, brez čuta pripadnosti teritoriju, ki tava sem in tja in upa, da morda na naslednji ladji spozna bodočega moža, s katerim si bosta skupaj ustvarila novi dom.

Katja Zupančič

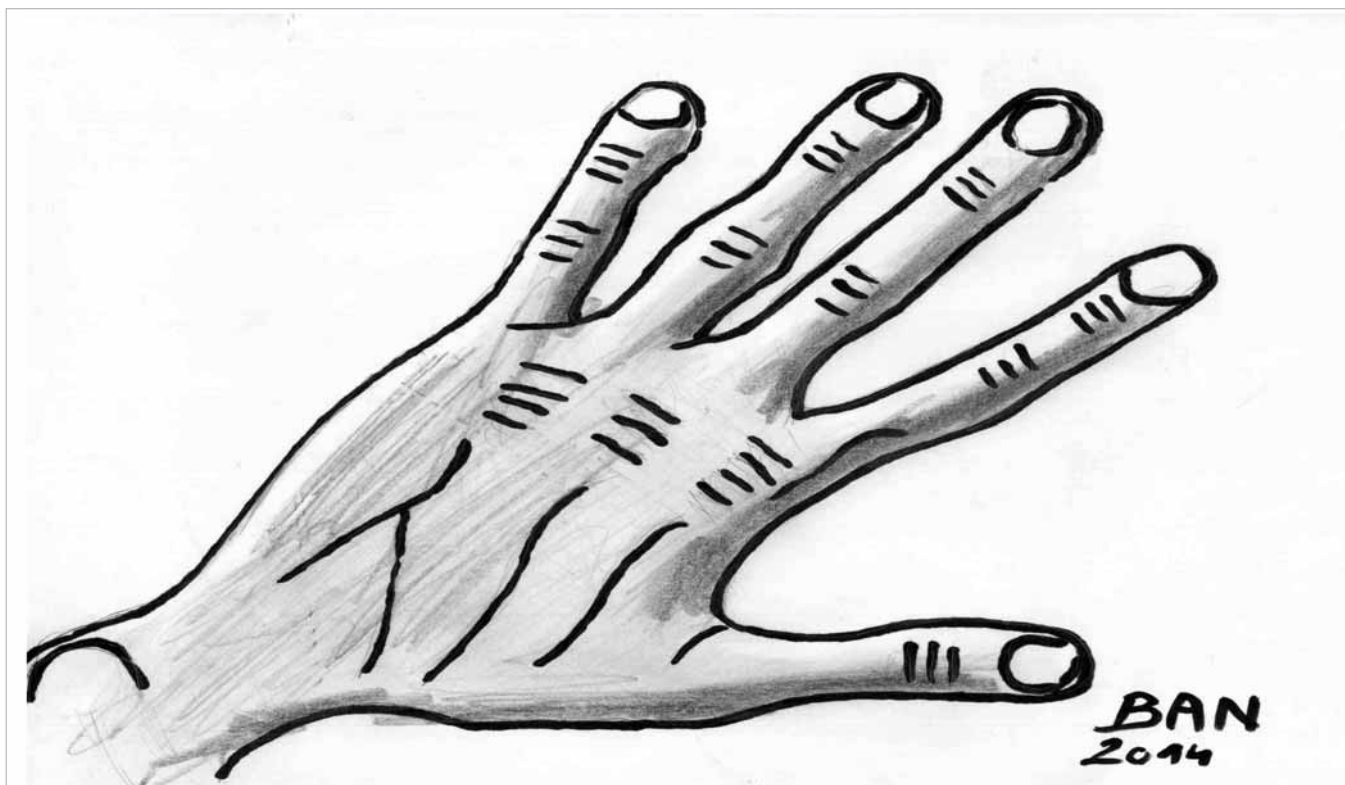

foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:
Roman Kuhar

POČITNICE 2014 ALI LJUBEZENSKO PISMO HOMOFOBOM

»Moj bog, no, a lahko, prosim, rezerviraš že te počitnice?« mi je zabrusil mož z naveličanim glasom, ki je že skorajda napovedoval novo nepotrebno družinsko vpitje. Preprosto se je naveličal mojih neskončnih izgovorov, zakaj da nimam časa pregledati desetine spletnih strani turističnih ponudnikov sob in apartmajev na hrvaški obali, kamor sva se namenila na desetdnevni odklop. Samo plavanje in branje knjig. Pa dobra hrana, seveda. To je najin moto. Manjka samo še izvedbena plat: Kam? Kdaj? V kateri apartma?

Slednjič le začnem klikati po omenjenih spletnih straneh in znova ugotavljam, da pametni ljudje počitnice rezervirajo decembra ali januarja. Ampak kako naj takrat razmišljam o morju? Še božično jelko postavljam tik pred zdajci in le malo zmanjka, da ji ne rečemo velikonočna jelka. Ja, nisem razmišljal o morju in zdaj smo sredi julija. Vsi so že na dopustih in vsak apartma, ki mi je bil vsaj približno všeč, ima že zdavnaj zasedene vse poletne termine. Seveda obstaja še kup alternativnih možnosti – od šotorov do spanja pod zvezdnim poletnim nebom – in vse to sva svoj čas že dala skozi. Ampak zdaj sva ... no, zdaj sva pa starejša gospoda (za tole izjavo jih bom še slišal, vem) in malo naju že trga v kosteh. Tako da ... jaz bi posteljo, on pa tudi. Klikam naprej in počasi že izgubljam živce, nakar vendarle najdem to, kar iščem: po možnosti na otoku, po možnosti s čim manj Slovencev naokrog (oprostite, ampak tudi od nas samih se moramo včasih spočiti) in po možnosti nekje na samem, ker gre z nama tudi psička Ajša in počitnic nočem preživeti tako, da mi ljudje kar naprej najedajo z »dajte-tega-psa-stran«. Vsem trem pogojem je bilo zadoščeno, cena je bila OK, datumi v redu, slike sobe in verande so obljubljale pogled na morje, kar je samo še dodatni luksuz, dokler ne preberem »shared terrace«. Čakaj, čakaj, kako to »shared terrace?« »Ja, kako,« reče mož, »lastniki živijo v spodnjem stanovanju. Kaj če so homofobi?«

Vprašanje se zareže kot umazana sulica v najbolj slastno torto in nad poletnimi počitnicami se naberejo črni oblaki. »Ampak saj jim bova plačala bivanje,« iz petnih žil vlečem izgovore, ki jim tudi sam ne verjamem. »Denar je sveta vladar,« nadaljujem in še sam sebi ne morem verjeti, kakšne bedarije mi padajo iz ust. »Glej,« reče Simon, »meni se preprosto ne da več ukvarjati s temi hetero forami, njihovimi začudenimi obrazi, neprimernimi pripombami ali narejeno prijaznostjo, ki je taka samo zato, ker jima dava denar, na naslednji paradi ponosa bodo pa v nas metali kamenje.«

No, tako zastavljena pozicija pomeni, da človek skorajda ne more več na morje. Apartmaji niso označeni z znakom »gej frendli« (in morda je bolje tako, ker ta znak ni daleč stran od »domači ljubljenci dobrodošli«), pomaga pa, če lastnika vidiš samo na začetku in na koncu dopusta. Tu pa bi čepel z nama

Damjan Majkic

vseh deset dni. Na počitnicah sva namreč doživela že vse mogoče – od očitnega posmehovanja (češ, jao, uboga pedra sta prišla na dopust, a vaju dvakrat na gobec?) do popolnega šoka, ko so videli, da je rezervacija narejena za dva odrasla moška, ali pa totalne ignorance (»Mislila sem, da bosta prišla fant in punca, pa sem pripravila kar zakonsko posteljo. Saj jo lahko dam narazen.«)

»Okej, okej,« rečem, »ne bova šla sem.« Iščem naprej, a vse je zasedeno, zasedeno, zasedeno, predrago, predrago, predrago. Potem pa v Google vtipkam zmagovalno kombinacijo: »Gay – holidays – Croatia.« In odpre se mi nov svet. Za razliko od prejšnjih strani, kjer sem iskal med tisoč in več možnostmi, mi ponujena spletna stran pokaže zgolj štiri zadetke. Kakšno olajšanje! Eden od štirih ponudnikov ne sprejema živali, zato je bil takoj izločen, eden je bil predrag, eden preveč stran od morja in – evo! – stvar rešena v treh minutah: nobenega mučenja z izbiro. Pošljem povpraševanje, čez par ur dobim potrditev – in zdaj sva dobrodošla v gejevski geto, ki ima še svojo »zasebno« plažo.

Ljudje pogosto sprašujejo, zakaj geji in lezbijke potrebujejo svoje bare, svoje diskoteke, svoje restavracije, še svoj dan v letu, ko paradijajo po mestu. Zakaj hočejo biti sprejeti v družbi, hkrati pa bežijo stran v svoja zatočišča. Na prvo žogo je res moč razumeti, kaj želijo reči: če družba ne bo videla gejevskih in lezbičnih parov, se nikoli ne bo navadila nanje. Ampak, prosim lepo, ne pričakujte od mene, da bom zaradi vašega neugodja za nekaj let razstavni eksponat v homofobični družbi in potrpežljivo čakal, da vam čeljust ne bo padla do kolen, ko bom v napadu ljubezni na plaži poljubil svojega fanta. Ali mu s sončno kremo namazal hrbet. Ampak za letos, spoštovani homofobi, ste varni: midva greva za deset dni v geto.

Kraljevi recenzor:

RECENZIJA PREDSTAVE PONORELA LOKOMOTIVA, SNG DRAMA, 12. 5. 2014 OB 20.00

Režiser Jernej Lorenci je avtorja Stanislaw Ignacy Witkiewicza postavil na oder v novi luči. Predvsem kot nekaj novega, svežega, čeprav je avtorjev avantgarden tekst tako absurden, da so, morda, njegova življenjska gledališka filozofska vprašanja v njem težje razumljiva in predvsem vsakemu na svoj način.

V omenjeni uprizoritvi vidimo Aljaža Jovanoviča v vlogi kurjača. Ta je v resnici tako kot strojevodja (izvrstno ga odigra Janez Škof) star

zločinec in oba ves čas ostajata zunaj roke pravice. Tina Vrbnjak z vsem žarom ter močno energijo nastopi kot Julie, ki je kurjačevo dekle, a v bistvu ljubi oba, in se kot kameleon prelevi iz osebe v osebo. Maja Sever v vlogi Zofie ima v drami svojo točko. Je strojevodjevo dekle in je prav tako odlična v vseh vlogah. Igralci, ki vstopajo na vlak kasneje, suvereno in subtilno opravijo svoje delo. Vsi se skratka znajdejo na vlaku, ki z velikansko hitrostjo drvi v pogubo. Vlak je metafora za življenje, saj podobno kot mi s polno paro drvi skozi ujetost in padce, skozi bivanje. Končno pride kazen za vse nas. Oba moška nesmiselno eksistenco na vlaku nakažeta z dvema klavirjema in Rožmanovo glasbo, ki jo nanju izvajata. Igralci se spogledujejo z gledalci, morda je glasba na trenutke preglasna in razvlečena, vendar pa močno poudari bistvo drame in vzdušje samo. Vsi igralci se poslužujejo v igri skrajnosti, saj gre za vožnjo čez meje. Kostumi so domiselni in skrbno izbrani, scena pa inovativna. Predvsem mi je bilo všeč kurjačevo prelaganje premoga iz ene na drugo stran. Skratka, predstava je zanimiva, režijsko pa izvrstna.

Barbara Jozelj

020
KRALJI
ULICE

QUEENS OF THE STONE AGE, KRIŽANKE, 9. 6. 2014

Dolga kolona se vije do vrat, vsak bi si pač želel ogledati koncert z zelene pozicije. Otvori ga hrvaški *girl bend*, ki sliši na ime Punčke. Skupino poznam že od prej, pa me vseeno pozitivno preseneti njihova uigranost. Po končanem uvodu se v Križanke prebije še preostala množica, tehnika na odru pa po hitrem postopku pripravlja vse potrebno za glavni akt večera. Po nekaj bučnih aplavzih in vzklikih se nekaj čez deseto na virtualnem ozadju sproži odštevane preostalih (zadnjih) minut pred začetkom, Skupina na oder privihra suvereno s skladbo *You think I ain't worth a dollar, but I feel like a millionaire*. Ko že razmišljam, da se začetek koncerta skorajda ne more začeti bolj udarno, bend odigra hit *No one knows*. V začetnih trenutkih nekoliko pogrešam jakost in glasnost Joshovega mikrofona, a tehnik solidno opravi svoje delo. Od tod pa vse do konca skupina navdušuje z izborom skladb, kot tudi z neverjetno atraktivnim Stone Age rock *attitudom*, tako mene kot tudi dodobra razgrete polne Križanke, ki pokajo po šivih. Organski, a inovativen rock'n'roll s skupinami, kot so Queens of the Stone Age, še kako dobro obstaja.

Maksjecar

ANA DESETNICA

Na sivih ulicah Ljubljane je od 2. do 5. 7. tradicionalno potekalo gledališče Ane Desetnice, vzdušje pa je bilo primerljivo s cirkusom, le da brez levov in slonov.

Žigažaga

HEDONISTIČNO SLAVLJENJE ŽIVLJENJA IN ZEN TRENINGI NA 55. JAZZ FESTIVALU LJUBLJANA

V sklopu Jazz festivala Ljubljana sem si ogledal nastopeasedbJani Moder's Brain Blender in Jaga Jazzist v Križankah ter Zlatko Kaučič & Agusti Fernandez in The Necks v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma.

Zasedba Jani Moder's Brain Blender me ni preveč navdušila. Igrajo dokaj korektno, prijazno varianto kitarskega džezza, zelo primerno za (bivše) oddaje na RTV Brane Rončel izza odra. Povprečne, že mnogokrat slišane džezovske melodije so se vrstile z različnimi solistični vložki članov benda. Sicer super odigran nastop, v katerem se je dalo uživati, pa vendar, gledano iz celotne perspektive, nič posebnega.

Oder Križank je nato, z enourno zamudo zaradi komplikacij na letališču, zasedla norveška osemčlanska zasedba Jaga Jazzist, ki igra zanimivo mešanico jazza, rocka in elektronike. Skupino sestavljajo zelo dobro uigrani glasbeniki, ki se poslužujejo ogromno inštrumentov, s katerimi prav tako znajo mojstrsko rokovati, ter tako ustvarjajo nalezljive ritme, virtuozne akrobatske preskoke in druge muzičke finte, ob katerih ti obraz razvleče v nasmešek. Osebnobih njihovo glasbo lahko hudomušno opisal kot »japijsko«, saj me je ves čas nastopa spominjala na *soundtrack* kakšnega filma iz osemdesetih ali devetdesetih let prejšnjega stoletja o borznih posrednikih in drugih kravatarjih, živčih v velemedstih, posejanih z nebotičniki. Drugače pa sem v njihovem nastopu zelo užival, saj je pravo veselje gledati tako dobro uglašen kolektiv. Globljih čustvenih odzivov, kot pri kasnejših predstavah v Cankarjevem domu, sicer nisem doživljal, je pa po koncu koncerta ostal zelo prijeten post-hedonističen okus.

Zadnji dan festivala sem najbolj nestrpnopričakoval, saj je bila na programu moja najljubšazasedba The Necks. Skupinospremljam že nekaj časa, in sem do njihovega nastopa imel zelo velikapričakovanja, ki so bila tudi absolutno zadovoljena, ampak o tem malo pozneje.

Na sporedu je bila najprej slovensko-španska naveza, duo Zlatko Kaučič & Agusti Fernandez, ki sta postregla z razburljivim improviziranim nastopom na klavirju in tolkalih. Njuna glasba je delovala večino časa zelo nervozno, vendar tudi milozvočno, predvsem zaradi ogromnega arzenala Kavčičevih tolkal, ropotulj in raznoraznih zvočil, ki jih je uporabljal na zelo domiselne načine. Njun nastop je bil izjemno barvit in

foto: Nada Zgank

razgiban, kar je zaradi kontrasta delovalo kot odličn uvod v globoke meditativne pasaže, v katere so kasneje odpeljali publiko The Necks.

Glasba Avstralcev me zmeraj odpelje v globoka stanja zamaknjenosti, transa, v občutek brezčassja in odmaknjenosti od realnosti. Njihovi nastopi so zame globoka duhovna doživetja, ko se počutim, kot da bi bil v mehurčku, saj ni stika z zunanjim svetom, kljub temu pa se močno zavedam trenutka tukaj in zdaj. Njihova glasba je raziskovanje statičnosti in potapljanja v stanja globokega miru. Posebnost njihovih koncertov je v tem, da poiščejo resonančno frekvenco prostora, v katerem igrajo, se uglasijo oz. prilepijo nanjo in nato jahajo taval, ki jih pelje v neskončnost. Rezultat je v tem, da vidiš njihove inštrumente (bobni, klavir, kontrabas), slišiš pa zvoke, ki jih ne moreš povezati s temi inštrumenti oz. ti ni jasno, odkje prihajajo. Prostor se kar naenkrat napolni z maso čudovitega zvoka, ki te kar oblije z vseh strani in ustvari zgoraj opisan občutek mehurčka. In točno to se je (spet) zgodilo na njihovem odličnem koncertu zadnjega dne Jazz festivala Ljubljana.

Iztok Koren

JAMES BOWEN: POTEPUŠKI MAČEK BOB, LJUBLJANA, MLADINSKA KNJIGA, 2014

Knjiga pripoveduje o življenju mladega Angleža, ki se preživlja z igranjem kitare na londonskih ulicah. Nekega dne v bloku, kjer živi v socialnem stanovanju, sreča poškodovanega oranžnega mačka in ga vzame k sebi. Sprva ga namerava gostiti le toliko časa, da bi si maček opomogel, a njuno znanstvo preraste v prijateljstvo. Njun odnos bi lahko opisali kot simbiozo dveh bitij, v kateri pridobita oba. Maček Bob dobi streho nad glavo, hrano in skrbnika, James pa spremljevalca, ki mu zelo pomaga pri preživljanju na ulici. Bob privlači pozornost mimoidočih in s tem zvišuje Jamesove dohodke.

James nam v romanu pripoveduje tudi o svoji preteklosti, ločitvi staršev in nenehnih selitvah, v čemer vidi vzrok, da se je podal na pot droge, kar je skoraj privedlo do njegovega

propada. Maček Bob mu pomaga, da se odloči dokončno prenehati s takim življenjem. Zaradi nasprotovanja nestrpnih posameznikov mora tudi prenehati z igranjem kitare na ulicah in edini vir za preživetje in nov začetek mu pomeni prodajanje revije Big Issue.

Knjiga nam da priložnost, da spoznamo življenje z druge strani ulice, tiste manj lepe. In da nam priložnost, da se otresemo stereotipov in predsodkov. Zato se mi zdi primerno branje tudi za mladostnike v osnovnih in srednjih šolah. In za vse nas, da bi bili dobrohotnejši do ljudi, ki jim je življenje prineslo zelo malo lepega.

Urška Peršin Mazi

ŽIVAL ROCK'N'ROLLA

V halo so se, že ko sem šla dvignit akreditacijo, nekje okoli sedmih, zgrinjale trume oboževalcev vseh starosti in narodnosti. Na oder je pač prihajal en in edini Billy fuckin' Idol, kot si rad reče, v izvrstni formi za svojih skoraj 60 let in ob spremljavi zvestega oprode, Steva, enega boljših kitaristov, ki jih premore današnji svet šov biznisa. Pravi virtuozi pravzaprav, ki je brezhibno nažigal. Točno ob pol devetih se je začelo, najprej v (za moj okus) malce ležernem tempu, z nekaterimi bolj brezizraznimi komadi, tempo pa se je – logično – stopnjeval: od Flesh for fantasy (tu se je začelo izraziteje in bolj fino), pa prek Eyes without the face, Dancing with myself (morda sem tudi malce zamenjala vrstni red, ampak kdo bi mi zameril), mimo imenitne priredbe Doorsov – Slovenian (namesto LA) woman (ki je menda so alone – hja, ne bi rekla), se malo umiril pri Sweet sixteen, vrelišče pa dosegel pri veličastnih 27 stopnjah (meni se je sicer zdelo še več) ob veliki Rebel yell, nesporno favoritu po izboru občinstva. Ob tem je množica norela kot navita (še bolj kot bi morda pred 30 leti na vrhuncu njegove slave). Komad se je fino pretopil v White wedding, ob kateri ni bilo

foto: MG

vzhičenje nič manjše, in se končal z Money, money. Potem se je, kot bi odrezal, tudi končalo, pa čeprav z obljubo, da se vidimo naslednje leto. Če bomo preživeli, bi lahko dodala, sicer pa nič bisa, (profesionalci, hm hm?), čeprav se ta za moj okus vsemu navkljub vedno spodobi. Tudi za točneže, za kakršne so se izkazali. Nič, po malo manj kot dveh urah norenja je vročina v kratkih rokavih popustila in to ravno v desetih minutah,

ki jih je vzela pot do prevoznega sredstva (treba je bilo narediti krog okoli hale zaradi enosmerne ureditve za pešce). Kaj naj še rečem, razen: nič, na kolo pa domov, morje kliče. Vendar domov z dobrimi občutki in prijetnim pozvanjem v ušesih, ki ga povzroči dober (in ne samo hrupen) koncert.

MG

NATAŠA KONC LORENZUTTI: KAVA PRI DIŠEČEM JASMINU

Hja, težko je pisati o tej knjigi. Za branje je izredno zanimiva (sam sem jo prebral preko noči), tematsko pa izredno pretresljiva.

Zakaj? Torej ... protagonistko Jasmino bi morali že na začetku likvidirati. Preprosto zato, ker ljubezen ne sme biti le suženjstvo in podrejanje svojega življenja drugemu. Ljubezen je lahko le simbioza. Tako nihče ne trpi, še najmanj pa otroci v družini. To se namreč v tem romanu dogaja - trpijo praktično vsi. Morda je avtorica želela s svojim delom prikazati življenje moderne družine? Čisto mogoče. Morda je želela opozoriti, kam gre duh moderne družbe? Najbrž! Kje so vrednote, ki jih še stari starši na koncu pozabijo? Kje so vrednote ljubezni, ko pa te nihče več ne pozna? Kje je čar sožitja, ko pa bežimo drug pred drugim? Kam se vrtil ta posrani svet?

Mislil, da gre za izredno knjigo, ki bi jo morali prebrati vsi in se zamisliti nad družinskim sobivanjem. Nad našim skupnim veseljem in ljubezenskimi stiki na sploh. Če lahko uničiš ljubezensko zvezo zaradi hazarda, ki je primerljiv z drogo, in s tem obenem poteptaš prihodnost življenja ljubljene osebe, nisi vreden življenja – še manj pa tisti, ki te v tem podpira. Žal! Tudi zato trdim, da sem raje sam, ali kot pojejo Partibrejkersi:

»Najbolje se putuje, kad putuješ sam.«

Taubi

foto: MG

LAIBACH V LJUBLJANI

Saj jih vsi poznamo, mar ne? Trdi, avtoritativni, morda celo malo provokatorski – toda vselej maksimalno vredni oglada, če le lahko prideš do koncerta. Vsem to ni usojeno. Meni na primer je ušel vlak, saj nisem dobil akreditacije. Vsi VIP novinarji iz eminentnih časopisnih hiš so jih dobili; klošar, ki piše za KU, ki izhajajo v 12.000 izvodih mesečno, pa se lahko mirno obriše pod nosom. Jebat ga, take mamó. Pa pustimo zdaj to. KU so zelo pomemben slovenski časopis, ki ne objavlja reklam, saj te praviloma bolj škodijo kot koristijo. 20 € je zame preveč, torej v Križanke na koncert ne morem priti. Ampak, ali je to sploh pomembno? Križanke so odprti teater in če jih že ne bom mogel videti, jih bom pač slišal. Ogedal si jih bom pa kasneje, saj jih je v vseh medijih dovolj. Saj veste, klošar se mora znati znati. Nebodigalen sem prišel pred Križanke in lepo sedel v park pod zid odprtega gledališča. Malo me je začudilo, ko sem gledal 200

metrov dolgo vrsto izbrancev – tistih, ki so si lahko privoščili koncert –, kako so stali v vrsti in čakali na vstop. To je bilo nekaj novega. Ponavadi smo stali v gruči pred vrati postave (Križankami), zdaj pa vse lepo olikano in potrpežljivo. Skoraj neverjetno. Koncert sam je bil tipičen koncert Laibachov. Udarno. Močno. Zavezujoče. Zadeto. Kot bi po poslušalcih streljali s trombloni. In kot vedno – noro. Na koncu sem celo pomislil, da bi se jim moral zahvaliti, ker mi niso odobrili akreditacije, saj sem Laibache doživel na drug način. Sedel sem, poslušal in si v možganih projiciral video njihovega koncerta. Morda bi bilo za Ljubljano najbolje, ko bi take koncerte vedno organizirala v Križankah – tako bi prišli na račun tudi tisti, ki si takih dogodkov finančno ne morejo privoščiti. Hvala, Laibach.

Taubi

023
KRALJI
ULICE

MULATU ASTATKE - LJUBLJANA, KINO ŠIŠKA, 30. 5. 2014

Teče peto leto, odkar sem slišal za ethio jazzista Mulatuja Astatkeja. Predzadnji koncert pred tremi leti mi je ušel, 30. mednarodni glasbeni festival, ki pa se je zgodil v okviru evropsko dobro uveljavljene Druge godbe, mi je Mulatuja Astatkeja pripeljal naravnost v naročje. Zgodilo se je v Kinu Šiška 30. maja 2014. Obiskovalcev in željnih koncerta ni manjkalo, pred vhodom v Kino Šiška je bilo pestro, tudi prijatelje sem srečal ... Pokadilo se je, kot se spodobi, in stopnice so nas ponesle v polno dvorano. Možakar iz Etiopije je bil točen. Točen na odru in točen na svojih instrumentih. Začel je sam, najbrž s kakšno od svojih improvizacij, komada nisem poznal. V drugem pa so se mu pridružili še ostali člani benda. Skupaj so ustvarjali etiopske jazzure, včasih v smeri spacea, drugič umirjeno in zopet dovršeno razgibano. Narod je bil napaljen in v pogonu. Mulatu se ni ustavljal, svoj koncert je vozil skoraj dve uri nepretrgoma. V poslušanje je ponudil svojo zadnjo ploščo Mulatu Steps Ahead in vse popestril še z ostalimi komadi, med njimi najbolj znanim iz Jarmuschevega filma Broken Flowers. Zaradi tega komada prideš na koncert! Glasbeniki James Arben na trobenti, Byron Wallen na klaviaturah in Danny Keane na violončelu, Alex Hawkins na saksofonu in

foto: Marko Gorjup

flavti, Danny na basu, Richard Olatunde Baker na tolkalih in Dave de Rose na bobnih so suvereno sledili Mulatu in se ob tem tudi sami zabavali. Solirali so čudovito in pritegnila me je njihova sproščenost. Med igranjem so kar odhajali ter prihajali nazaj na oder. Zaželel sem si še in dopuščal možnost, da po vsem naporu poslušalci izzovejo še zadnji komad in res, zaigrali so. Jazz, ki so nam ga ponudili, je bil tako barvit, da je bilo koncerta v trenutku konec. Hvala Mulatu! Še pridi!

Marko Gorjup

SLEPARJA V KRILU, SITI TEATER, GOSTUJOČA KOMEDIJA SLG CELJE

Komedija v režiji Borisa Kobala nas popelje v Ameriko. To je prava komedija zmešnjav, ki nas zabava z izvrstnimi dialogi in odličnimi zapleti. Jack in Leo, dvojica revnih igralcev, med potovanjem po Ameriki odkrijeta, da neka bogatašinja išče svoja davno izgubljena dediča. Čeprav ugotovita, da sta dedinji ženskega spola, ju to ne odvrne od ideje, da se poskusita preleviti vanju. Po toplem sprejemu se dobro vklopita v družbo in razen pastora so vsi veseli, da sta tam. Pastor je zaročen s tretjo dedinjo Meginega bogastva in dediščine ni pripravljen deliti, zato kar naprej klicari policijo.

Stvari se še bolj zapletejo, ko se Jack zaljubi v svojo »sestrično«, Leo pa v iskrivo Audrey. Jack najde način, preko katerega se lahko vrne v sebe, in Leo mu pridno sledi. Ljubezen med pari vzplamti in nastopi velik problem – kako naj Jack prepreči Megino poroko? Ravno v tem času prejmejo telegram, ki sporoča, da sta »nečakinji« na poti iz Anglije. Pastor je presrečen, saj je prepričan, da sta Jack in Leo prevarantki. Zavlada splošna panika, sleparja pa se odločita znebiti preobleke in se tako izogniti aretaciji. Kmalu po prihodu »nečakinj« pride tudi policija sleparki, novodošli »nečakinji«, in aretira. Zgodba

foto: arhiv Sititeatra

ima srečen konec, saj dekleti fantoma pogledata skozi prste, kar se prevare tiče, ter privolita v poroko. In tudi denar ostane pri Meg ...

Cloudgagas

foto: osebni arhiv

Izza rešetak:

BREZDOMSTVO - PROBLEM OSEB PO PRESTANI ZAPORNI KAZNI

Brezdomci so značilnost urbanega okolja. Po podatkih strokovnih služb se tudi v našem okolju brezdomstvo pojavlja kot oblika socialne izključenosti. Gre predvsem za bivše zasvojenke in osebe po prestani zaporni kazni. Po vrnitvi iz zapora v matično okolje so pogosto izključeni iz svojih socialnih mrež. V Sloveniji deluje kar nekaj društev in zavodov z določenimi programi, ki

obravnavajo ravno problematiko brezdomstva. Zavetišča za brezdomce, ciljni skupini, ponujajo:
– **konkretno materialno pomoč** (prenočišče, hrana, možnost shranjevanja osebnih predmetov) in
– **vzgojo za osebno higieno** (umivanje, čiščenje prostorov ...).
Delo poteka po nizkopraznem programu, ki zadovoljuje osnovne potrebe

oskrbovancev, in visokopraznem programu, ki se nadgrajuje v delovni rehabilitaciji ter vključitvi na trg dela, v programe zaposlitvene rehabilitacije, socialne vključenosti, socialnega podjetništva. Ponavljajoči se problem oseb po prestani zaporni kazni je težava z nastanitvijo, ki nekdanje obsojence pogosto pripelje v brezdomstvo. Čeprav vključevanje nekdanjih obsojencev v skupnost poteka že prek zavoda za prestopanje kazni zapora in centrov za socialno delo, je zaradi različnih razlogov njihova integracija otežena; menim, da je eden najbolj bistvenih dejavnikov za slednjo negativna naravnost družbe do te družbene skupine.
Centri za socialno delo (CSD) na področju nastanitve in zaposlitve začnejo stvari pripravljati in urejati že pred odpustom obsojenca, še bolj pospešeno pa teden pred odpustom. Na dan odpusta običajno zaključijo in skupaj z bivšim obsojencem izberejo nastanitev in primerno zaposlitev. Pogovorijo se o načinu strokovne pomoči, če jo posameznik potrebuje, dogovorijo pa se tudi o načinu in možnostih usposabljanja in izobraževanja, če za to oseba kaže zanimanje, pa tudi o možnosti, višini in trajanju socialne podpore, če mu ta pripada. Po podatkih CSD so nekdanji zaporniki zaradi stigmatizacije mnogokrat prepuščeni sami sebi in ulici, saj jim pogosto celo najožji sorodniki in prijatelji zaradi storjenega kaznivega dejanja ne nudijo potrebne opore ali jim celo obrnejo hrbet. Menim, da bi bilo treba za te ključne trenutke po odpustu, ko so bivši obsojenci najbolj ranljivi, poskrbeti bolj učinkovito in na bolj ustrezen način. To bi lahko storili z uvedbo rehabilitacijskih programov pristojnih institucij, kot so centri za socialno delo, zdravstvene ustanove ipd., ki bi takoj po odpustu nudili pomoč, predvsem v smislu psihološkega svetovanja osebam v duševni stiski.

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

Laura Ličer

PROJEKT BANGLADEŠ

Mesto Dhaka je eno najbolj natrpanih na svetu. Približno 15.000.000 ljudi pritiska na delto reke, ki je sicer določeno z naravnimi mejami, vezanimi na reko, poleg tega pa je temu treba prišteti še približno 350.000 imigrantov letno. Za dobro stoječi višji srednji sloj je nastanitev zagotovljena; 14% prebivalstva plačuje zanj med 200 in 500 dolarji mesečno, prav tako je nastanitev zagotovljena nižjemu srednjemu sloju, vendar z manj izobilja. Za tiste, ki si ne morejo privoščiti ničesar od tega, nastanitve ni.

Omenjeno dejstvo spreminja mesto v mesto brezdomcev, v mesto ljudi, ki bivajo na cesti. Nekatera poročila navajajo zaskrbljujoče statistike, denimo 40% takih, ki nimajo primerne nastanitve. Ti si lastnoročno zagotovijo zasilne barake, bodisi vzdolž železniških tirov, bodisi na pločnikih, ali pa preprosto spijo pod milim nebom. Spoznali smo ljudi, ki živijo v teh barakah od leta 1971 in mnogi govorijo o tem, da so na cesti vsaj 15 let. Vendar pa ljudje s ceste niso samo breme, pač pa tudi ekonomska moč, saj opravljajo vsakovrstna nizko plačana dela. Gre za mesto v mestu, ki skrbi samo zase in za svoje prebivalce.

Spoznali smo Sumuona (Sumona), ki nam je zaupal svojo zgodbo, poleg tega pa nam je predstavil mnogo zanimivih pogledov na brezdomce v Dhaki. Od svoje mame je zbežal pri šestih letih in (pre)živel na cesti vsaj osem let. V mestih, kot sta Sao Paulo ali New York, ne bi preživel, biti brezdomec v Dhaki pa je nekaj povsem drugega. V Dhako namreč pridejo ljudje iz podeželskega okolja z namenom, da bi si zagotovili boljše življenje in se nekako ustalili ter preživeli. Ne vedno na dober ali družbeno sprejemljiv način. Mlada dekleta nehote zapadejo v prostitucijo, posledica tega pa je hitro soočenje z raznimi spolnimi boleznimi, ki jim onemogočajo nadaljnje delo. V tak svet je torej vstopil šestleten fantič, Sumoun. Njegova oče in mati sta živela v mestu zunaj Dhake, približno 300 kilometrov oddaljeni Khulni, v neposredni bližini mangrovih gozdov. Poleg njega je družino sestavljalo šest bratov in sester, on pa je bil najmlajši sin svoje matere. Njegov oče je imel namreč tri žene. V določeni fazi se je Amena Khatun (Sumoun) odločil, da zapusti očeta in gre živeti k bratom v Dhako. Šestletni Sumoun se tam ni počutil ravno dobrodošlega. Že kot zelo mlad fant je želel postati neodvisen, tako se vsaj spominja. Tako je leta 1988 zapustil tudi njih in odšel na svoje. Spal je na cesti ali v mošejah, kjer se je skrival pred sorodniki. Ker prihaja iz bogate družine, ni

bil navajen beračenja in zato po več dni ni jedel, včasih, ko mu je šlo zares za nohte, je hrano ukradel, včasih pa jo je dobil od starejših znancev z ulice, ki so skrbeli zanj. To je za Dhako nekaj povsem običajnega, saj je tam poskrbljeno za ljudi, ki živijo na cesti. Seveda ne s strani države, pač pa temu botruje solidarnost istovrstnih. Vsi so deležni (vsaj) hrane. Kot otrok je v takem življenju užival. Užival je opazovati ljudi s ceste. Že kot otrok je dojel, da si kot sestavni del družine, različen od ostalih, saj obstajajo »notranji« in »zunani«. Slednji so zanj tvorili pomembnejši del. Na cesti je bil vselej sam, torej je bil nedvomno zunanji. Tekom let je razvil ta občutek. Ni bil odvisen od ostalih in oni ne od njega. Včasih je bil za kako opravilo poplačan s hrano. Nekateri so ga kajpada želeli tudi prizadeti, ampak večina je bila z njim zelo prijazna. Veliko se je klatil naokoli, saj ga ni mikalo ostati dlje časa na istem mestu. Ni si želel odnosov, pač pa toliko bolj opazovati okolico, včasih cele ure. Vedno se je zavedal nečesa v sebi, kar mu ni dalo miru – kaj sledi? Počasi se je navadil »razbrati« ulico, še preden je zavil nanjo. Pogosto je zahajal v javno knjižnico v Dhaki in prebral vse, kar mu je prišlo pod roke. Ano Karenino je prebral pri osmih, rekoč: »Nisem razumel ravno vsega, večino pa ja.« Od vsega branja je osvojil najpomembnejšo lekcijo v življenju, in sicer da je najbolj običajno človeško bitje, pa obenem spet ne – član družine. Sprejel je Nietzschejevo idejo nadčloveka: »Odločil sem se, da postanem nadčlovek. To bom dosegel z maksimalno omejitvijo čustvovanja.« Pri dvanajstih se je odločil, da gre v šolo in prosil upravo, da ga sprejme. Vprašali so ga, kje ima starše ali sorodnike. Odgovoril je, da jih nima, in odločili so se, da mu pomagajo. Lahko je spal v šoli in tam so ga tudi opremili s potrebnimi učbeniki. Še vedno se je rad potikal naokoli, zato je vsak dan pešal do Dhake in nazaj, 10–13 km. Ljudje so ga poznali in so mu rade volje odstopili nekaj hrane. Imel je le srajco in hlače, vendar mu je to popolnoma zadoščalo. Kjer koli pa se je že nahajal, je samo risal, risal in risal, to je bila njegova strast. Naredil je tudi nekaj skulptur iz lepila, ki ga je lahko povsod dobil. Pri petnajstih je v knjižnici naletel na letak umetniške šole. Odšel je tja in prosil učitelja, če bi lahko hodil na ure, čeprav ni imel denarja za šolnino. Predlagal je, da bi lahko pomagal pri raznih opravilih na šoli in s tem poplačal šolanje. Tako je pri petnajstih začel študirati umetnost, spal je na šoli in obenem delal kot asistent.

Sumoun

foto: Martijn Crowe

Osvojil je osnove slikarstva, kot sta slikanje in grafika. Zaposlen je bil kot asistent učitelju M. R. Nadjiru (M. R. Didar) in tri leta študiral slikarstvo. To je bil čas njegovega notranjega boja in obenem boja z okoljem. Boja zase in za uveljavitev, ki ga je silila vztrajati v tej smeri. Še vedno se je trudil ostati sam in ni zapravljal časa s tem, da bi se boril z ostalimi. Sumoun meni, da je opazovanje še vedno najboljši način komunikacije. Zato ne želi tekmovalnosti, ki zanj pomeni izključno boj. To je počel v preteklosti, zdaj pa tega ne želi več. Hoče pač ostati na robu družbe, kjer se, po njegovem, nahaja marsikaj najbolj vrednega. V tem času je ponovno navezal stike z materjo, ki je vedno verjela v to, da se bo nekoč vrnil. Začel je delati na akademiji likovnih umetnosti kot novinar. Ko je pri 29-ih zaslužil dovolj denarja, je povabil mamo k sebi, da bi lahko skrbel zanj. Pred dvema letoma je umrla. V tem času še ni začutil potrebe, da bi se srečal z očetom, čeprav ve, da ta še vedno živi. Vmes je za nekaj časa prekinil študij na akademiji, saj se je naveličal realističnega pristopa, in se je raje lotil jezikoslovja. Na koncu se je vseeno vrnil na akademijo likovnih umetnosti in magistriral. Zdaj je poročen z Jummu (Jhumu) in dela kot novinar in predavatelj na akademiji. Lahko bi rekli, da je fant z ulice končno našel svoj kotiček na Zemlji. Kar je vsekakor mogoče le v Dhaki, tako vsaj mislimo mi, saj so sicer meje med življenjem na cesti in urejenim življenjem zelo nedoločne.

Martijn Crowe, The Faketory
(prevedla in priredila MG)

Več informaciji najdete tudi na:
www.thefaketory.org in
www.bangladesh-theproject.com

PODPIRAM!

Prodajalka Anita Mavec:

»Časopis Kralji ulice sem začela prodajati pred približno enim letom, moja lokacija pa je parkirišče Tivoli (pri parkomatu). Do sedaj sem se preživljala samo s prodajo časopisa. Brane je moja stalna stranka, velikokrat mi prispeva kakšen kovanec za povrh.«

Kupec Brane je o Aniti Mavec povedal:

»Časopis mi je zelo všeč, v njem preberem veliko zanimivih člankov. Vedno ga kupim pri Aniti, ker se mi zdi prijazna prodajalka.«

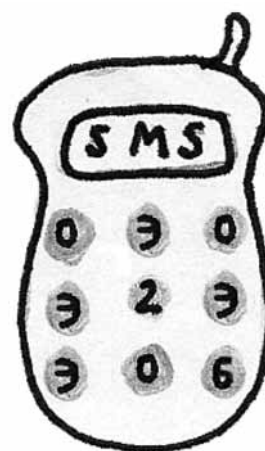
foto: Klavdija Krapež

026
KRALJI
ULICE

Pripravila Klavdija Krapež

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

28. 05.>> Pozdravljeni, rada bi pohvalila prodajalca Denisa, ki je pred Hoferjem Izola vedno nasmejan, prijazen, dobre volje, hočeš nočeš kupiš časopis. Denis, ostani takšen, kot si, vse dobro, Sena

29. 05.>> Želim pohvaliti prodajalca Vilkota iz Maribora, kakor tudi vaš časopis. Alfi

02. 06.>> Pozdravljeni, danes sem v Kopru kupila časopis Kralji ulice. V eni od prejšnjih izdaj je pisalo, da mora biti na prvi strani številka prodajalca. Tokrat je ni bilo. Kaj to pomeni? Polona

02. 06.>> Same pohvale KU, prodajalec 27, (Denis iz Kopra – op. uredništva) je zelo prijazen, nasmejan in rade volje kupim od njega. Namesto s številkami bi prodajalce lahko označevali z imeni. Take projekte zelo podpiram, Nives

03. 06.>> Mesec je naokoli in prijazni 494 (Bogdan Toplišek – op. uredništva) mi je prodal KU. Lep pozdrav

04. 06.>> Zdravo, primer prijaznega kolporterja je Bogdan, 494 (Bogdan Toplišek – op. uredništva), ki je vedno pripravljen postreči z informacijami, nasploh človek s srcem. Pozdrav, Beno

09. 06.>> Hvala vsem tistim Kraljem, ki kljub pogosti brezbriznosti mimoidočih ohranite nasmeš na obrazu, vsakega lepo pozdravite in mi s tem polepšate dan! Še posebej bi pohvalila prodajalca št. 65 (Milan Končina - op. uredništva), ki je pred Intersparom Vič prijazno ponujal časopis in mi zaželel lep dan. Časopis vedno z veseljem preberem, nikoli ne ostane niti en članek neprebran. Lep dan vsem in veliko sreče pri doseganju svojih sanj! Maja

09. 06.>> Spoštovani znanec št. 269 (ne vem imena) - (Anton Kralj – op. uredništva), znan in hkrati neznan obraz, človek, ki je vedno nasmejan, prijazen, pripravljen za pogovor, naš redni oskrbovalec z drobižem, HVALA, ker si. Znana neznanka iz DM-ja v Qlandiji

NAJBOLJŠI ŠIHT

Maj je mesec, ko praznujemo dan dela. Čeprav smo v času krize, ko služb primanjkuje, imamo vsi spomine na službe, ki so nam bile pri srcu. Vsaj nekateri. Tudi sama se rada spominjam najboljših služb, delala pa sem kot laborantka betona na gradbišču in v gradbenem podjetju. Žensko je v tovrstnih poklicih težko najti, čeprav smo vse bolj navajeni varnostnic in voznic avtobusov. Pa vseeno: 22-letno dekle v tem poklicu je bilo nekako fascinantno. Službo sem dobila preprosto; nekega dne je ati prišel domov in me vprašal, če poznam koga, ki bi delal na gradbišču, nakar je – še preden sem odgovorila – predlagal to službo kar meni. Tisti čas sem bila nezaposlena in navdušena nad idejo, da bi lahko delala na področju, kjer je veliko matematike in fizike. Šla sem torej na razgovor, kjer se je takoj pojavil problem, saj nisem imela avta. V igri sta bila namreč dva projekta, kjer naj bi testne vzorce tu in tam prepeljali iz enega gradbišča na drugega. Nemudoma sem pokazala pripravljenost in predlagala kolo, saj sem po Ljubljani mobilna predvsem s kolesom. Zdelo se jim je sprejemljivo. Tako sem pričela s službo kot laborant betona. Takratni sodelavec, ki je bil tam glavni, mi je začel razlagati formule in začeli smo z delom. Neverjetno razburljivo je bilo testirati beton, kar pa še ne pomeni, da ni bilo veliko smeha. Z veliko samokolnico sem stala zadaj za velikimi hruškami, ki so spuščale vzorce, vse je bilo treba odpeljati in napolniti kalupe z vzorci. Beton je bilo treba tudi sušiti, saj se tako ugotovijo določene funkcije in lastnosti ter njegova primernost. Sodelavci so me dostikrat zafrkavali, če grem raje kuhat. Nekako na pamet mi je še uspelo premetati tiste formule, dokler se nisem doma poglobila vanje, z željo, da bi delo resnično dobro opravljala. Zjutraj, ko se služba še ni začela, sem odvihrala na drugo gradbišče, kjer smo urejali kontejner in kjer je potekal odvzem in analiza betona. Ker je imel moj šef veliko dela in je prišla komisija za beton, če kontejner in postavitve v njem sploh ustrezata, sem se odlično odrezala. Šefu sem vsaj dvakrat rešila rit, ker sem bila zelo dobro pripravljena. Najtežje v tem delu je bilo delo z moškimi. Z mojimi sodelavci je bilo resnično težko shajati. Če je bilo rečeno, da se mora zmanjšati voda, je takoj padla opazka, da sem neumna baba in da se mene ne posluša. Tako sem bila primorana na to opozoriti glavnega šefa. Krivda bi v prvi vrsti padla name, ker bi jaz in ostali, ki so z menoj delali, bili obdolženi, da smo delali malomarno, jaz pa sem odobraval vse vrste betona. Saj so me vendar zaposlili, da preverjam kakovost. Imela sem sodelavca, ki je bil tako kot jaz novinec, na glavi pa je imel nekakšno bunko ali bulo. Tudi on je bil za druge nezaželen. Zjutraj ob kavi je zmeraj padlo vprašanje, ali mu je že zraslo kaj pameti ali mogoče lahko pričakujemo, da bo nekoč prišel z rogovi? Naš urnik je bil izjemno natrpan, betonaže so trajale pozno v noč. Ponoči sicer nisem nikoli delala, beton pa je moral biti pregledan, prav tako pa že dopoldne »naštiman« pravo razmerje vode in cementa. Glavni šef je bil velikokrat preobremenjen, včasih smo samo čakali, kdaj bo prišel z mitraljezom in pobil vse, ki smo mu stali na poti. Čez kak teden sem končno ugotovila, da moram za to delo imeti primerno oblačilo. Prej sem parodirala naokoli v trenirkah, po prvi plači pa sem končno nabavila primerno oblačilo. Še nikjer nisem delala tako sproščeno, tako rekoč brez »uniforme«, saj bi bila sicer ves čas umazana. Najbolj smešno je

foto: Aleksander Petric

bilo, ko so mi dali za ločevati in popisovati pesek. Uživala sem kot majhna punčka, ki se igra s kanglico v peskovniku. Nato sem vse skupaj spravila v statistiko. Večkrat se me ni dalo priklicati iz moje pisarne na vrhu betonarne, saj sem »sejala« pesek. Če me ni, je bilo jasno, da Maja nima časa, ker je v peskovniku. Koliko smeha je bilo v tej službi, se ne da opisati, najbolj zabavna je bila vožnja v hruškah, ko so me soferji futrali z baklavami in Gorenjka roladicami. Vsi po vrsti so bili izjemno prijazni. Edini problem nekaterih je bil, da jim je bilo težko sprejeti, da jim neka baba ukazuje. To smo hitro rešili, saj je velikokrat sestavo betona prišel pogledat tudi sam direktor. Moj oče se je sem pa tja ustavil pri meni, vendar je imel veliko svojega dela. To podjetje je bilo edino podjetje, vsaj moje izkušnje so take, ki mi je izplačalo božičnico. Zelo sem bila vesela, saj je bila kar precejšnja. Kasneje je podjetje žal propadlo, saj je šlo gradbeništvo v franže. Ne vem, kje zdaj delajo vsi ti sodelavci in če sploh kaj počnejo. Podjetje je žal že dolgo v stečaju. To je bila moja najboljša služba sploh. Njena velika prednost je bila, da si ogromno na zraku in sicer cele dneve. Veliko smo prehodili, nekaj je bilo tudi fizičnega dela, prelaganje betonskih kock ni ravno mala malica in mislim, da te službe nikoli v življenju ne bom pozabila. Vsi imamo službe, v katerih nam je bilo prijetno ali ne, nekateri smo jih zamenjali na desetine, nekateri morda samo eno. A vseeno, če se zazremo v lepše trenutke, takoj dobimo moč in voljo za naprej. Ob dnevu praznika (ki je sicer že minil), želim še sploh brezposelnim, čim prejšnjo zaposlitev, če pa imate službo, si kak dan naredite poseben.

Za izkušnjo, o kateri sem govorila, se zahvaljujem mojemu očetu, ki mi je to sploh omogočil, čeprav mi reference ženske na gradbišču skoraj nikjer ne bodo pomagale. Vesel dan dela (naj velja za prihodnje leto) vam želim in še veliko uspehov na področju kariere!

Maja Klemenčič

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Zgodovinska razstava (Emona 2000)
2000-letnica pridobitve mestnih pravic
antične naselbine Emona, izbor: Janja
Jazbec

KJE: Knjižnica Bežigrad, stopnišče,
Einspielerjeva 1
KDAJ: 1. 7. - 30. 8.

KAJ: Likovni kritiki izbirajo, izbor: Nina
Jeza; avtorja: SonDA
(v sodelovanju s Slovenskim društvom
likovnih kritikov)

KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10,
Prvo preddverje
KDAJ: 17. 6. - 31. 8.

KAJ: Oblikovalska identiteta, Evita Lukež
KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10,
Prvo preddverje
KDAJ: 8. 5. - 1. 9.

KAJ: Arhitektura domov znanih Slovencev,
izbor: Živa Deu

KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10,
Velika sprejemna dvorana
KDAJ: 16. 7. - 16. 9.

KAJ: Razsvetljenstvo v kraljestvu zlatoroga:
odkrivanje Alp in zgodnji alpinizem na
Kranjskem

KJE: NUK, Turjaška 2, Razstavna dvorana
KDAJ: 19. 6. - 30. 8.
vsak dan razen nedelje od 8.00 do 20.00
sobota od 9.00 do 14.00

KAJ: Od prednikov do potomcev: Slovenci
v Slatini

KJE: NUK, Turjaška 2, Plečnikov hodnik
NUK-a
KDAJ: 5. 7. - 30. 8.
vsak dan razen nedelje od 8.00 do 20.00
sobota od 9.00 do 14.00

Janez

Prireditelji, vabljeni k objavljanju
svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK, STREET ART

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

OGLASNA DESKA

Sončni žarki so nas popeljali v avgustovsko ležernost. Sprehodate se po mestu in zavijete na Poljansko cesto 14, kjer vas v Posredovalnici rabljenih predmetov Stara roba nova raba čakajo prijazni prodajalci z najrazličnejšimi rabljenimi predmeti (keramika, steklo, slike, igrice, okraski, vintage oblačila...). Če imate kak predmet odveč, nam ga sveda lahko podarite.

Našo ponudbo si lahko ogledate tudi na strani spletne prodaje: www.robaraba.si, lahko pa se oglasite tudi v skladiščnih prostorih na ulici Milana Majcna 4 (tor.in čet. 12-17h).

Športna sekcija Kraljev ulice se iskreno zahvaljuje ŠC Triglav za podarjena športna oblačila in rekvizite, v vaskem primeru res prijetno in tudi dobrodošlo presenečenje.

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v športni center Bežigrad (balon) na nogometno ulico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €).

Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih.

IN MEMORIAM - LAURA KALUŽA

V mesecu maju smo izgubili prodajalko KU in dobro dekle, Lauro Kaluža. Umrla je mnogo prezgodaj in v sumljivih okoliščinah. Prepričana pa sem, da je zdaj na lepšem, saj je bilo življenje do nje zelo kruto. Laura, počivaj v miru!

Miš/Leah

foto: osebni arhiv

POČISTITE Z NAMENOM

Spomladansko pospravljanje je za nami. So vam ostale uporabne stvari, za katere v vaši hiši ni več prostora? Naj ne končajo v košu za odpadke. Donirajte jih posredovalnici rabljenih predmetov na Poljanski c. 14 in podajte roko širši lokalni skupnosti, ter tako pomagajte projektu, ki deluje v okviru Društva Kralji ulice.

Po stvari pridemo tudi s kombijem.

Posredovalnica STARA ROBA, NOVA RABA Poljanska c. 14, Ljubljana 059 010 075 Pon. 12h-19h Tor.-Pet. 10h-19h Sob. 10h-14h	SKLADIŠČE ul. Milana Majcna 4, Ljubljana Vsak torek in četrtak 12h-17h
---	---

Obiščite nas na spletu www.robaraba.si

029
KRALJI
ULICE

foto: Jean Nikolić

SLOVO

Boj s težko boleznijo je za vedno izgubil naš prijatelj. Za vedno je odšel zelo pošten, dober in iskren človek, ki smo ga klicali Nafta. V naših srcih je nastala praznina, saj ga bomo močno pogrešali. Do konca smo upali, da se bomo še srečali, še kakšno rekli. Bil je velik poštenjak, z velikim srcem, to pravimo mi, ki smo se z njim vsakodnevno družili. Bili smo kot družina. Nafta vedi, da boš v naših srcih vedno živel in ostal sleherniku, ki te je poznal, v lepem spominu. Zbogom Nafta in počivaj v miru!

Tvoji prijatelji in prijateljice z Bertokov, znanci iz picerije Kortina, s 'pumpe' Bivje, trgovine (Mercator) Bertoki, Dragica z Robijem, Janus in Adi

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Največji grški otok,
- (2) obsežno epsko delo v prozi o ljubezni ali o čem drugem,
- (3) muslimansko žensko ime,
- (4) naziv kemične tovarne, ki se nahaja v Sevnici,
- (5) ime petkratnega svetovnega prvaka v šahu, ki prihaja iz Indije.

030
KRALJI
ULICE

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

SUDOKU

			2		9			1
5			3					
	3	4		8		2		
	8		4					
7		5		1		8		2
	1			9			5	
2				5	4		1	9
		9			8	7	2	

Šale

V postelji

Starejši par je ležal v postelji. Žena si je zaželela malo romantike in je rekla možu:

»Včasih si me držal za roke.«

Mož jo res nekaj časa drži za roke, nato se obrne, da bo zaspal.

»Potem si me tudi poljubil.«

Hitro jo poljubi na lice in želi zaspati.

»Potem si me še grizljaj po vratu.«

Tip jezno odgrne odejo in vstane.

»Kam pa greš?«

»Po protezo!!!«

Helena Koren

Kdaj je klošar neučakan?

Takrat, ko začne jesti grozdje, namesto da bi počakal, da se naredi iz njega vino!

Gregor B. Hann

Pretep

Mlajši in starejši policaj patrolirata po ulici. Dežurni ju po radijski zvezi napoti na intervencijo v gostilno, kjer je množični pretep.

»Kar ti pojdi notri, ker si mlajši, in poglej, če je gneča!« ukaže starejši policaj.

Mlajši se hitro vrne z okrvavljenim nosom.

»Nobene gneče ni, takoj sem bil na vrsti!«

Helena Koren

Inšpekcija obišče zapore. Eden od inšpektorjev vpraša klošarja:

»Zakaj pa si ti tukaj?« Klošar odgovori: »Zato, ker je preveč zastraženo in previsok zid!«

Gregor B. Hann

Aforizem

Imamo novo romarsko pot, in sicer na DOB!

Gregor B. Hann

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Tina Žigon iz Črnič, Julija Ovsec, Stojan Novak, Tomaž Menart in Prostori študentov medicine - Pajzl iz Ljubljane, Igor Lojvec iz Zaloga, Breda Bogataj in Bojan Režen iz Gorenje Vasi.

Tanja San in Tečka:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

BOMBA.

BILI F8 IN VELIKI SPACE MED NAMA,

BILI PRVA ZVEZDA NA NEBU.

BILI POBOČJE SLOVENSKEGA KRASA IN POETA NEUMNI.

GREM.

BOVA POSTALI MED GRMIČEVJEM PREMOČI
IN POKLEPĚTALI ZANOS SPODBUDE.

BOVA SČOFOTALI POMOL
IN RESNICI PODARILI ZABUHLE OČI.
LE ZA HIP SPUSTI MI DLAN.
LE ZA HIP GOMOLJ.

TEČKA

TVOJA NEUMORNA KVAČKA DOMIŠLJIJE NE NEHA,
NJENA ZANKA ME UJAME. KOT VEDNO, NE SCELA.

KER OBSTAJA POMISLEK.

VSE SKUPAJ POMPOZNO, V NEBO VPIJOČE
PA VENDAR NE PLEMENITO,
HREPENENJU SRCA MIČNO,
AMPAK KAJ, KO MARSIKAJ OSTAJA PRIKRITO.

DOŽIVETJA OD ZUNAJ, NA ZUNAJ,
SAMO NAVZVEN,
SO TVOJA SPECIALITETA.
DRUGAČNIH NE POZNAŠ.

LE KAKO NAJ NAPOLNIJO PRAZNINO TVOJEGA SRCA,
KI NAJ ME VSO ZAOBJAME.

ARMIN IN KAROLINA

Sem vaš zvesti prodajalec,
prodajam po celi Ljubljani.

